

Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija

2033

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2033 izstrādāta Eiropas Savienības Sociālā fonda projekta „Rēzeknes novada attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” ietvaros. Projekta numurs ir 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/057.

Saturs

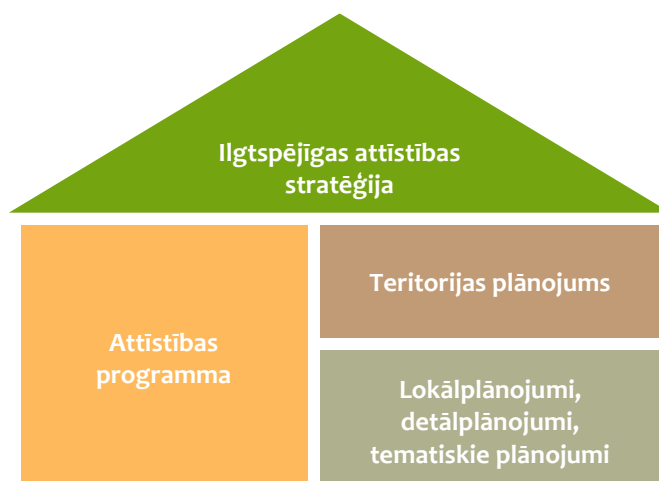
Ievads	4
1. STRATĒĢIJAS DOKUMENTA UN STRATĒĢIJAS IEVIEŠANAS STRUKTŪRA	5
2. RĒZEKNES NOVADS 2012	6
3. RĒZEKNES NOVADA ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS REDZĒJUMS	8
3.1 RĒZEKNES NOVADS 2033	8
3.2 Stratēģiskie mērķi	9
3.3 Ilgtermiņa prioritātes	9
3.3 Ekonomiskā specializācija	11
3.4 Novada funkcionālās saites	12
4. TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA	14
4.1 Nozīmīgākās funkcionālās telpas un telpiskās struktūras vēlamās ilgtermiņa izmaiņas	14
4.2 Apdzīvojuma struktūra un pakalpojumu klāsts	16
4.3 Galvenie transporta koridori un inženierkomunikācijas	23
4.4 Īpašo teritoriju telpiskās struktūras elementi	27
4.4.1 "DINAMISKĀ TELPA" - ražošanas un loģistikas attīstības teritorijas	27
4.4.2 „ATPŪTAS TELPA” - tūrisma un rekreācijas attīstības teritorijas	28
4.4.3 "ORANŽĀ TELPA" - lauksaimniecības attīstības teritorijas	29
4.4.4. "ZAĻĀ TELPA" - mežsaimniecības attīstības teritorijas	30
4.4.5. "BRŪNĀ TELPA" - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	31
4.4.6. „PELĒKĀ TELPA” - īpašas plānošanas un izmantošanas teritorijas	32
4.4.7. „ELASTĪGĀ TELPA” - īpašas plānošanas un izmantošanas teritorijas	33
5. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA	34

Ievads

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir izstrādāta Rēzeknes novadam laika periodam līdz 2033. gadam.

Telpiskās attīstības perspektīvā nosprauž pašvaldības teritorijas attīstības vadlīnijas. Nosaka un grafiski attēlo novada svarīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas.

Citus novada attīstības plānošanas dokumentus (attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālpārojumus, tematiskos plānojumus u.c.) izstrādā saskaņā ar pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (skatīt 1.attēlā).

1. attēls. Vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

1. STRATĒGIJAS DOKUMENTA UN STRATĒGIJAS IEVIEŠANAS STRUKTŪRA

Ilgospējīgas attīstības stratēģija nosaka Rēzeknes novada virzību uz vēlamā novada attīstību līdz 2033. gadam. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija (IAS) tika izstrādāta, ņemot vērā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā un Latgales stratēģijā noteiktos ilgtermiņa attīstības mērķus un prioritātes. Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija ietver pašreizējās situācijas īsu raksturojumu, novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, telpiskās attīstības perspektīvu un stratēģijas ieviešanas uzraudzību (skatīt 2.attēlā).

Ilgtermiņa attīstības redzējums ietver Rēzeknes novada vīziju, stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa prioritātes, ekonomisko specializāciju un novada funkcionālās saites.

Vīzija - nākotnes redzējums, vēlamā situācija novadā 2033. gadā.

Stratēģiskie mērķi – tiek noteikti pamatojoties uz vīziju un veicina tās sasniegšanu. Tie ir pamats prioritāšu noteikšanai un nākotnē veicamo darbību identificēšanai. Lai izvērtētu stratēģisko mērķu sasniedzamos rezultātos rādītājus, tiek izmantoti teritorijas attīstības rādītāji.

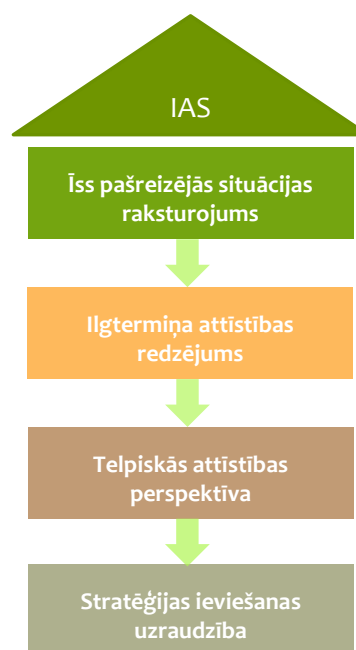
Ilgtermiņa prioritātes – tiek izvirzītas, lai veicinātu stratēģisko mērķu sasniegšanu. Rēzeknes novada ilgtermiņa attīstības prioritātes ir pieejama kvalitatīva vispārējā, interešu un mūžizglītība, attīstīta daudzveidīga un stabila uzņēmējdarbības vide, ciemu un citu urbāno vietu attīstība.

Ekonomiskā specializācija - attēlo novada ekonomiskās attīstības pamatus un virzienus.

Funkcionālās saites – nosaka/attēlo kopīgo interešu teritorijas un sadarbības jautājumus ar citām pašvaldībām.

Telpiskās attīstības perspektīvā tiek aprakstīta un grafiski attēlota novada turpmākā teritorijas telpiskā struktūra, kurā ietverti svarīgākie esošās telpiskās struktūras elementi un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas.

Stratēģijas ieviešanas uzraudzība nepieciešama, lai konstatētu, kā tiek sasniegti izvirzītie stratēģiskie mērķi. Stratēģisko mērķu sasniegšanas novērtēšanai tiek izmantoti galvenie indikatori un to plānotais ilgtermiņa attīstības virziens 2033. gadā. Katru gadu novadā jānovērtē progress stratēģisko mērķu sasniegšanā, jāaktualizē un jāizvērtē rādītāji un to dinamika stratēģijas realizēšanas laikā.

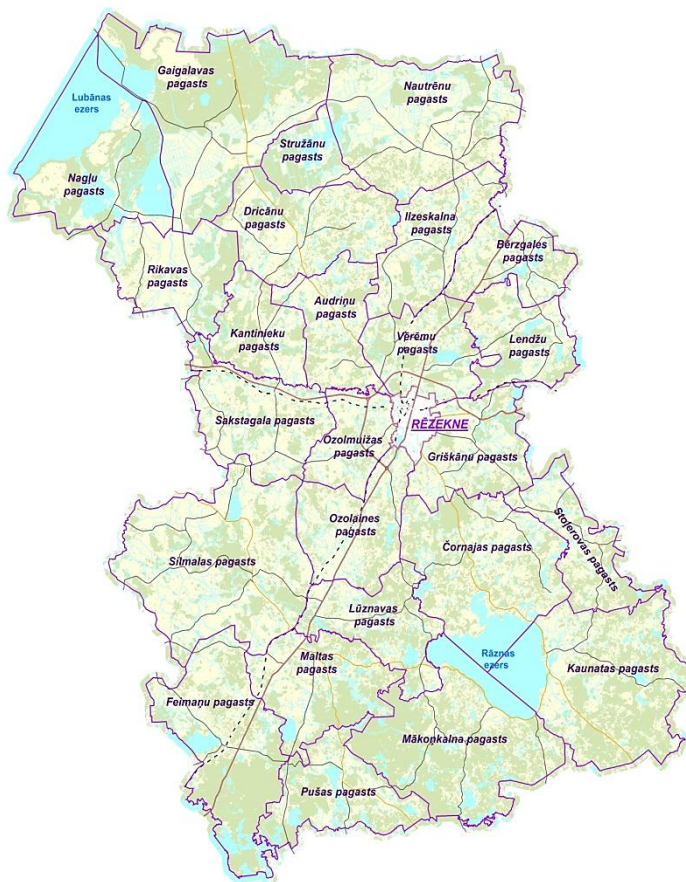

2. attēls. Stratēģijas struktūra

2. RĒZEKNES NOVADS 2012

Ģeogrāfiskais novietojums, stāvoklis.

Rēzeknes novada teritorija atrodas Latvijas Republikas austrumu daļā, Latgales plānošanas reģionā. Novadu veido 25 pagasti - Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dricānu, Feimaņu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Lūznavas, Maltas, Mākonkalna, Nautrēnu, Nagļu, Ozolaines, Ozolmuižas, Pušas, Rikavas, Sakstagala, Silmalas, Stojerovas, Strūžānu, Vērēmu pagasti (skatīt 3. attēlu). Aizņem 2524 km² lielu teritoriju, ir lielākais novads Latvijā (aizņem 3,9% no valsts teritorijas). Novads robežojas ar deviņiem novadiem - Aglonas, Ciblas, Dagdas, Balvu, Madonas, Ludzas, Kārsavas, Riebiņu, Viļānu novadu un Rēzeknes pilsētu.

3. attēls. Rēzeknes novadā ietilpstošie pagasti

Iedzīvotāji. Novadā deklarējušies 30 791 iedzīvotājs (01.01.2012.), no tiem 15 175 vīrieši un 15 616 sievietes. Iedzīvotāju blīvums 12,2 iedz./km². Pēc nacionālā sastāva 55% novada iedzīvotāju ir latvieši, 37% krievi, 1% baltkrievi un poļi, bet pārējo tautu pārstāvji sastāda 3%.¹ Novadā novērojama tendence iedzīvotāju skaitam ik gadu samazināties, mirušo skaits ievērojami pārsniedz dzimušo skaitu.

Sasniedzamība. Teritoriju šķērso starptautiskas nozīmes automaģistrāles, valsts galvenie autoceļi (A12 Rīga – Rēzekne – Maskava, A13 Sanktpēterburga – Rēzekne – Viļņa, A15 Rēzeknes apvedceļš) un dzelzceļa maģistrāles (Rīga – Maskava, Sanktpēterburga – Varšava). Attālums līdz Rīgai ~ 242 km, bet līdz Krievijas robežai ~ 38 km. Maģistrāles veido tranzīta koridorus, kuri nodrošina starptautiskos un vietējos kravu un pasažieru pārvadājumus.

Uzņēmējdarbības vide. Galvenokārt novadā nodarbojas ar lauksaimniecību, mežsaimniecību, zivsaimniecību, vairumtirdzniecību, mazumtirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu. Lielākais apgrozījums 2010. gadā bija kokapstrādes uzņēmumiem.² Atsevišķas novada pagastu teritorijas (Vērēmu, Ozolaines un Griškānu pagastos) ietilpst Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā. Bezdarba līmenis Rēzeknes novadā uz 2012. gada 29. februāri 24,1% (5031 iedz.). Vidējā strādājošā mēneša darba samaksa 2011. gadā Rēzeknes novadā bija 361 Ls (bruto alga).³

Sabiedrība. Novada iedzīvotājiem tiek nodrošināta vispārējā, speciālā, profesionālā un interešu izglītība, darbojas 41 izglītības iestāde. Pagastos darbojas iedzīvotāju

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iedzīvotāju reģistra statistikas dati (01.01.2012.)

² Lursoft statistikas dati (24.04.2012.)

³ LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

konsultatīvās padomes. Kultūras dzīvi nodrošina kultūras nami, muzeji un bibliotēkas. Nevalstiskās organizācijas (NVO) aktīvi iesaistās vietējās attīstības jautājumu risināšanā, novadā reģistrētas 164 NVO.

Pakalpojumi. Lielākoties novadā pieejami pakalpojumi, kurus nodrošina pagastu pārvaldes, medicīnas iestādes, kultūras iestādes, tūristu mītnes un mazumtirdzniecības uzņēmumi, kas nodrošina pārtikas un sadzīves preču pārdošanu. Kā lielākais pakalpojumu centrs novada iedzīvotājiem ir Rēzeknes pilsēta, kurā atrodas Rēzeknes novada dome un pieejami dažāda veida pakalpojumi.

Dabas un kultūrvēsturiskie resursi. Dabas resursu dažādība ir novada ilgtspējīgas attīstības potenciāls, jo novadā lielā skaitā sastopami ezeri, upes, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un krāšņas dabas ainavas. Galvenie zemes dzīļu resursi novadā ir smilts, grants, māls, dolomīts, kūdra, sapropelis un pazemes dzeramie ūdeņi. Laika gaitā veidojusies kultūrvēsturiskā vide ar latgaliskajām tradīcijām, amatniecību, vēsturiskajiem un sakrālajiem objektiem.

Tūrisms un atpūta. Novada teritorijā ir izveidoti pieci tūrisma informācijas punkti – Kaunatas, Ozolmuižas, Nagļu un Gaigalavas pagastos. Rēzeknes pilsētā darbojas Rēzeknes pilsētas, Viļānu un Rēzeknes novadu tūrisma informācijas centrs. Novadā tiek attīstīts gan dabas, gan aktīvais, gan atpūtas tūrisms. Pēdējos gados uzlabojas tūrisma infrastruktūra un piedāvātie pakalpojumi. Lielākais tūrisma pakalpojumu klāsts koncentrējas pie ezeriem un Rēzeknes pilsētas tuvumā.

3. RĒZEKNES NOVADA ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS REDZĒJUMS

3.1 RĒZEKNES NOVADS 2033

Rēzeknes novada pamatvērtības ir cilvēki, kultūrvidē, dabas resursi un ģeogrāfiskais novietojums.

Novada iedzīvotājs ir atbildīgs, izglītots, sabiedriski aktīvs, pārmanto tradīcijas un uztur Latgales lauku vidi.

Iedzīvotāji veicina novada ekonomisko attīstību un izaugsmi, izmantojot jaunākās tehnoloģijas un zināšanas. Saglabā kultūrvēsturisko identitāti, mantojumu un tradīcijas.

VĪZIJA „Rēzeknes novads – latgaliskās kultūras identitātes centrs Latvijā un pasaulē, starp Latvijas lielākajiem ezeriem, ar mūsdienīgu ražošanu, dzīvām tradīcijām lauku sētā, un aktīvu, veselīgu dzīves un atpūtas vidi.”

Latgales kultūrvēsturiskais mantojums ir saglabāts lauku sētās, ikdienā tiek lietota latgaliešu valoda, darbojas dažādu konfesiju baznīcas, dzīvas ir tradīcijas, podniecība un amatniecība, saglabātas estētiskas ainavas.

Bagātīgie dabas resursi tiek racionāli un ilgtspējīgi izmantoti dabas aizsardzības jomā, tūrisma un rekreācijas nozarē, lauksaimniecības, mežsaimniecības, ražošanas un uzņēmējdarbības attīstībā.

Ģeogrāfiskais novietojums nodrošina Rēzeknes novadā starptautiskās, nacionālās un reģionālās infrastruktūras pieejamību. Rēzeknes novads ir loģistikas pakalpojumu centrs, kura izaugsmi nodrošina attīstīta, kvalitatīva transporta un sakaru infrastruktūra.

Rēzeknes novada ciemos un lauku sētās tiek nodrošināta kvalitatīva dzīves vide, ko veicina nodarbinātības, uzņēmējdarbības, lauku saimniecību un mājražošanas attīstība. Konkurētspējīga tūrisma infrastruktūra, saglabātā dabas un kultūras vide piesaista Latvijas un ārvalstu tūristu interesi par Rēzeknes novadu, kurš veidojies kā nozīmīgs Latgales kultūrvides atpazīstamības centrs.

3.2 Stratēģiskie mērķi

Izvirzītās vīzijas sasniegšanai un realizēšanai tiek noteikti 3 stratēģiskie mērķi (SM). Mērķi tiek balstīti uz sabiedrības, ekonomikas un dzīves vides attīstību.

SM1 Radošs un izglītots cilvēks Rēzeknes novadā ir ar daudzpusīgu skatījumu uz pasauli. Iedzīvotāji pilnveido savas zināšanas visa mūža garumā, ir sabiedriski aktīvi un līdzdarbojas novada attīstības veicināšanā.

STRATĒĢISKIE MĒRĶI:

- ✓ radošs un izglītots cilvēks;
- ✓ attīstīta konkurētspējīga uzņēmējdarbība;
- ✓ sakārtota un pievilcīga dzīves vide.

SM2 Attīstīta konkurētspējīga uzņēmējdarbība ietver lielākas pievienotās vērtības veidošanu novadā ražotajiem produktiem, kvalificēta darbaspēka attīstību un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu. Novadā jāattīsta uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūra, lai piesaistītu investīcijas un stimulētu ekonomiskās aktivitātes.

SM3 Sakārtota un pievilcīga dzīves vide nodrošina iedzīvotājiem sociāli atbalstošu vidi, ērtu un sakārtotu dzīves telpu, kurā pieaug iedzīvotāju skaits, pieejamas darbavietas, tiek sakārtota infrastruktūra, ir iespēja pilnveidoties, veidot ģimeni, audzināt bērnus un aktīvi iesaistīties dažādās aktivitātēs. Rēzeknes novada jaunieši un bērni vēlas savu turpmāko dzīvi saistīt ar dzimto novadu.

3.3 Ilgtermiņa prioritātes

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2033. gadam tiek noteiktas trīs ilgtermiņa prioritātes (IP) un to īstenošanas pasākumi, kas veicinās novada vīzijas un stratēģisko mērķu sasniegšanu (skatīt 4. un 5. attēlu).

ILGTERMIŅA PRIORITĀTES:

- ✓ Pieejama kvalitatīva vispārējā, interešu un mūžizglītība;
- ✓ Attīstīta daudzveidīga un stabila uzņēmējdarbības vide;
- ✓ Ciemu un citu urbāno vietu attīstība.

IP1 Pieejama kvalitatīva vispārējā, interešu un mūžizglītība veicina izglītotas un radošas sabiedrības veidošanos. Aktīva un zinoša sabiedrība veidojas pilnveidojot un atbalstot jauniešu politiku un cilvēkresursu prasmju attīstību.

IP2 Attīstīta daudzveidīga un stabila uzņēmējdarbības vide ir priekšnosacījums konkurētspējīgas uzņēmējdarbības attīstībai. Rēzeknes novadā tiek attīstīta rūpnieciskā ražošana, loģistika, lauksaimniecība, zivsaimniecība, mežsaimniecība, mājražošana, tūrisms un citas nozares.

IP3 Ciemu un citu urbāno vietu attīstība paredz sakārtotas un pievilcīgas dzīves vides veidošanos Rēzeknes novadā. Attīstoties apdzīvotajām vietām, tajās tiek sakārtota tehniskā infrastruktūra, vide un pieaug pieejamo pakalpojumu klāsts un kvalitāte.

SM1 Radošs un izglītots cilvēks

IP1 Pieejama kvalitatīva vispārējā, interešu un mūžizglītība

SM2 Attīstīta konkurētspējīga uzņēmējdarbība

IP2 Attīstīta daudzveidīga un stabila uzņēmējdarbības vide

SM3 Sakārtota un pievilcīga dzīves vide

IP3 Ciemu un citu urbāno vietu attīstība

4. attēls. Rēzeknes novada stratēģiskie uzstādījumi

IP1 Pieejama kvalitatīva vispārējā, interešu un mūžizglītība
PASĀKUMI:

- Jāsaglabā un jāpilnveido izglītības, sporta un kultūras iestāžu izglītības programmas un infrastruktūra;
- Jānodrošina interešu izglītības programmu pieejamība;
- Jāizveido mūžizglītības apmācību programmas un novada mūžizglītības centrs.

IP2 Attīstīta daudzveidīga un stabila uzņēmējdarbības vide
PASĀKUMI:

- Jāveicina industriālo un transporta/logistikas pakalpojumu teritoriju attīstības izpēte un infrastruktūras attīstība;
- Starptautiskās un vietējās sadarbības veicināšana;
- Sakaru infrastruktūras nodrošinājuma attīstība;
- Transporta infrastruktūras uzlabošana.

IP3 Ciemu un citu urbāno vietu attīstība
PASĀKUMI:

- Dzīvojamā fonda attīstība;
- Sabiedrisko pakalpojumu pieejamība;
- Inženiertehniskās un transporta infrastruktūras uzlabošana;
- Publisko teritoriju un objektu labiekārtošana.

5. attēls. Pasākumu kopums ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai

3.3 Ekonomiskā specializācija

Izvērtējot Rēzeknes novada esošo situāciju un darba grupas sniegto redzējumu, tika noteikta Rēzeknes novada turpmākā ekonomiskā specializācija dažādās jomās un teritorijas līmeņos (skatīt 6. attēlu).

Latgales reģionā Rēzeknes novads attīstās kā viens no Latgales tūrisma centriem, ko veicina dabas un kultūrvēsturisko resursu pieejamība, kā arī infrastruktūras attīstība. Novadā jau vēsturiski attīstījusies kokapstrāde, lopkopība, graudkopība, zivsaimniecība, amatniecība un linkopība. Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, reģionā var attīstīties augkopība, dārzenkopība, augļkopība, ogkopība un mājražojumi, tajā skaitā bioloģiskās saimniecības, jo Rēzeknes novads atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā, tirā vidē un var apgādāt ar pārtikas produktiem un izejvielām gan reģiona, gan Latvijas lielākās pilsētas.

Latvijas mērogā novads var konkurēt ar amatniecības izstrādājumiem, jo novadā aktīvi darbojas dažādu amatniecības jomu pārstāvji. Amatniecība novadā var attīstīties, kā ražojoša nozare uz vietējo izejvielu bāzes un veicināt nacionālo īpatnību attīstību gan kultūras, gan ražošanas jomā. Bagātīgais dabas un kultūrvēsturiskais mantojums veicina novada tūrisma un rekreācijas attīstību. Novadā attīstās kokapstrādes, rūpnieciskās ražošanas un lauksaimniecības uzņēmumi. Lielā skaitā novada ezeru sastopams sapropelis, kas nākotnē ir viens no perspektīvajiem derīgajiem izrakteņiem.

Eiropas un Pasaules mērogā kā potenciālās attīstības jomas, kuras attīstīsies, Rēzeknes novadā ir rūpnieciskā ražošana, loģistika, tūrisms un rekreācija un amatniecība. Daļa Rēzeknes novada teritorijas ietilpst Austrumu pierobežas zonā, kuru attīstot tiks veicināta loģistikas infrastruktūras attīstība.

6. attēls. Novada ekonomiskā specializācija

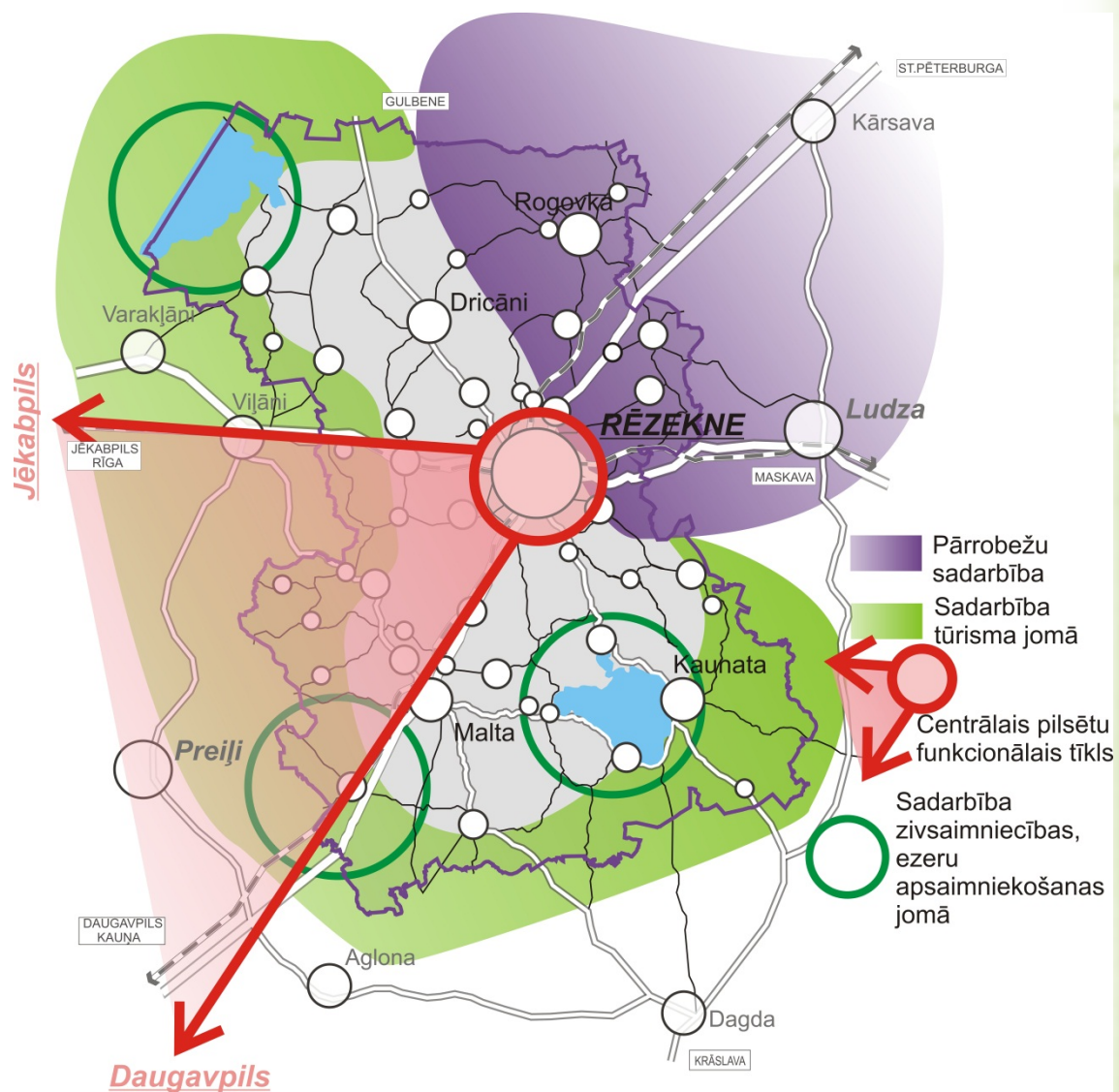
Rēzeknes novada atpazīstamību Latgales reģionā, Latvijā, Eiropā un pasaulē veicinātu novada atpazīstamības zīmola izstrāde un ieviešana. Priekšlikumus skatīt 1. pielikumā.

3.4 Novada funkcionālās saites

Rēzeknes novads sadarbojas gan ar vietējām pašvaldībām, gan pārrobežu pašvaldībām. Sadarbība ar esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem tiek veicināta un tiks attīstīta izglītības, pakalpojumu, transporta un vides infrastruktūras, kultūras, tūrisma, dabas aizsardzības u. c. jomās (skatīt 1. tabulu un 7. attēlu).

1. tabula. Rēzeknes novada sadarbības partneri un jomas

Funkcionālās saites	Sadarbības jomas	Sadarbības partneri
Uzņēmējdarbība	Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona, loģistika un ražošana	Rēzeknes pilsēta, Latgales plānošanas reģions, Krievija, Baltkrievija, Lietuva, Dānija
Pakalpojumi	Sabiedriskie pakalpojumi, atkritumu apsaimniekošana	Latgales reģions, Rēzeknes pilsēta
Veselības aprūpe	Slimnīcas, Latgales novada rehabilitācijas centrs „Rāzna”	Rēzeknes pilsēta, Viļānu novads
Izglītība, zinātne, pētniecība	Augstskolas, vispārējā un profesionālā izglītība, pieredzes apmaiņas braucieni	Rēzekne, Daugavpils, Rīga, Viļānu novads, Norvēģija (Aust-Agderas apgabala pašvaldība), Polija (Zgierzhas rajona padome), Lietuva (Kupišķu rajona padome), Turcija (Golbasi (Ankaras rajons un Kahtas pašvaldības), Lietuva (Biržai pašvaldība)
Tūrisms un aktīva atpūta	Ezerzeme, tūrisma informācijas centri, ūdenstūrisma attīstības centrs „Bāka”, tūrisma maršruti	Rēzekne, Latgales reģions, Turcija (Golbasi (Ankaras rajons) un Kahtas pašvaldības), Lietuva (Biržai pašvaldība)
Austrumu pierobeža	Ērta tranzīta zona, augsta līmeņa pakalpojumi, transporta infrastruktūras uzlabošana	Rēzeknes pilsēta, Ludzas novads, Kārsavas novads, Zilupes novads, Baltkrievija, Krievija, Lietuva
Transports	Autoceļu kvalitāte, sabiedriskais transports, dzelzceļa pārvadājumi	Rēzeknes pilsēta, Kārsavas, Ludzas novads
Lauksaimniecība	Pasākums „Lauku dienas”, ikgadējā graudaudzētāju konference, ekoloģiskā lauksaimniecība	Latgales reģions, Turcija (Golbasi (Ankaras rajons) un Kahtas pašvaldības), Lietuva (Biržai pašvaldība)
Dabas aizsardzība	Daugavas baseina apgabala apsaimniekošana, dabas liegums „Lubāna mitrājs”, Rāznas nacionālais parks, ezeru apsaimniekošana	Madonas, Lubānas, Ludzas, Dagdas, Riebiņu, Aglonas novadi,
Kultūrmantojuma saglabāšana	Tradīcijas, kultūrvēsturiskais mantojums, amatniecība, mākslinieciskā darbība, pasākumi	Latgales reģions, Rēzeknes pilsēta, Baltkrievija (Postavas rajona padome), Turcija (Golbasi (Ankaras rajons) un Kahtas pašvaldības), Lietuva (Biržai, Kupišķu pašvaldības)

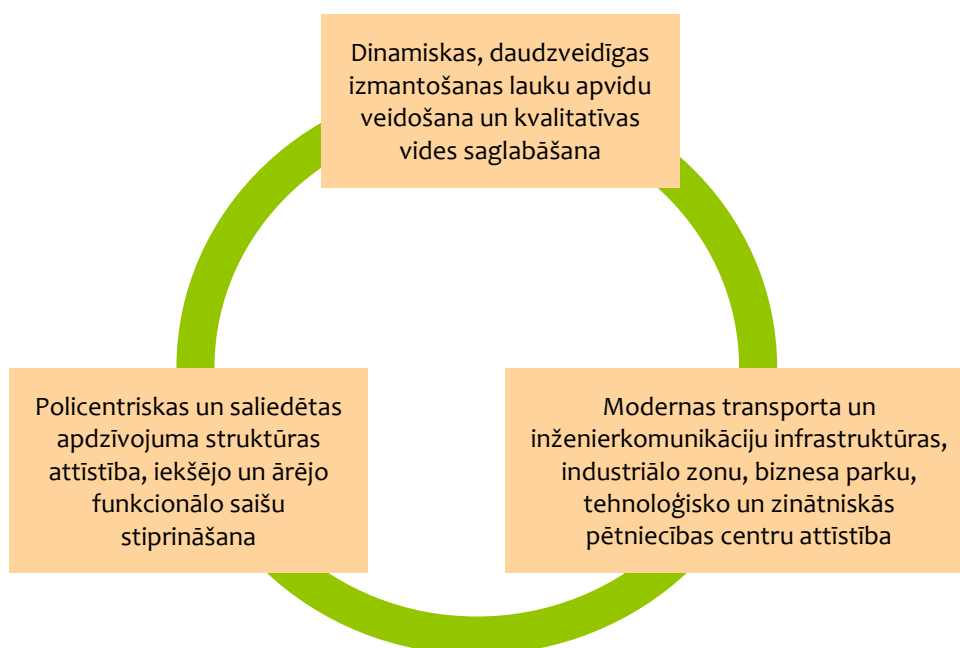
7. attēls. Kopīgās intereses

4. TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

4.1 Nozīmīgākās funkcionālās telpas un telpiskās struktūras vēlamās ilgtermiņa izmaiņas

Rēzeknes novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīva ir veidota, lai sniegtu pašvaldībai ilgtspējīgas attīstības iespējas, nodrošinātu tās atsevišķo teritoriālo vienību - 25 pagastu pilnvērtīgu funkcionēšanu, dažādas saimnieciskās darbības iespējas un kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem, labvēlīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar modernu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūrvēsturisko mantojumu.

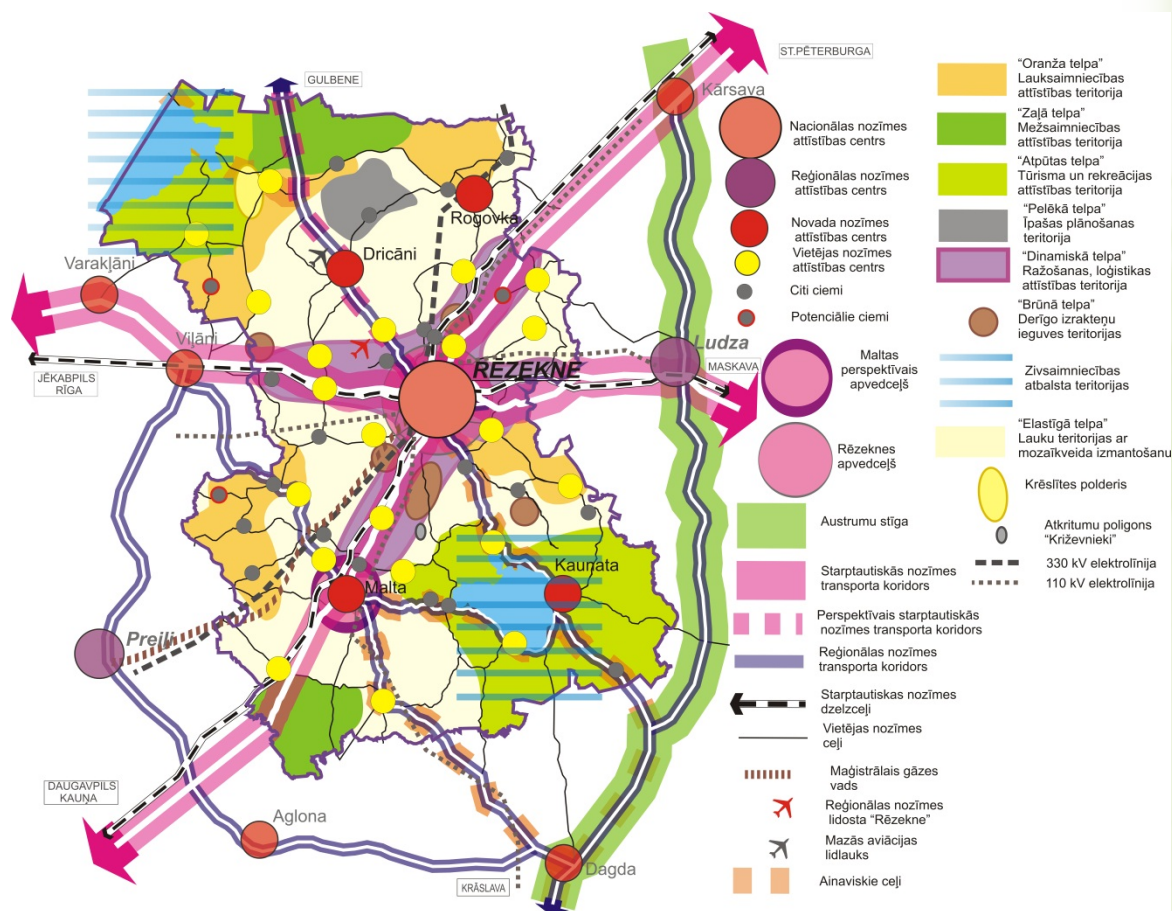
Kā galvenie telpiskās perspektīvas attīstības virzieni tiek izvirzīti - apdzīvojuma sistēmas attīstība, atvērtās lauku telpas izmantošanas daudzveidošana, industriālo un loģistikas zonu, infrastruktūras attīstība (*skatīt 8. attēlā*).

8. attēls. Telpiskās perspektīvas attīstības virzieni

Izvērtējot novada teritorijas attīstības priekšnoteikumus - ģeogrāfisko novietojumu, ekonomiskos, dabas un kultūrvēsturiskos resursus Latvijas, Latgales reģiona un vietējās pašvaldības attīstības kontekstā, ņemot vērā Rēzeknes novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu, tiek iezīmētas pašvaldības teritorijas telpiskās struktūras attīstības prioritārās funkcionālās telpas (*skatīt 9. attēlu*):

- „**DINAMISKĀ TELPA**” - ražošanas un loģistikas attīstības teritorijas;
- „**ATPŪTAS TELPA**” - tūrisma un rekreācijas attīstības teritorijas, zivsaimniecības atbalsta teritorijas;
- „**ORANŽĀ TELPA**” - lauksaimniecības attīstības teritorijas;
- „**ZAĻĀ TELPA**” - mežsaimniecības attīstības teritorijas;
- „**BRŪNĀ TELPA**” - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas;
- „**PELĒKĀ TELPA**” - īpašas plānošanas teritorijas;
- „**ELASTĪGĀ TELPA**” - lauku teritorijas ar mozaīkveida izmantošanu.

9. attēls. Rēzeknes novada telpiskās attīstības perspektīva

Visu funkcionālo telpu attīstības politikās (skatīt 9. attēlu) jāintegrē nosacījumi bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturiskā mantojuma un vides kvalitātes saglabāšanai un aizsardzībai.

4.2 Apdzīvojuma struktūra un pakalpojumu klāsts

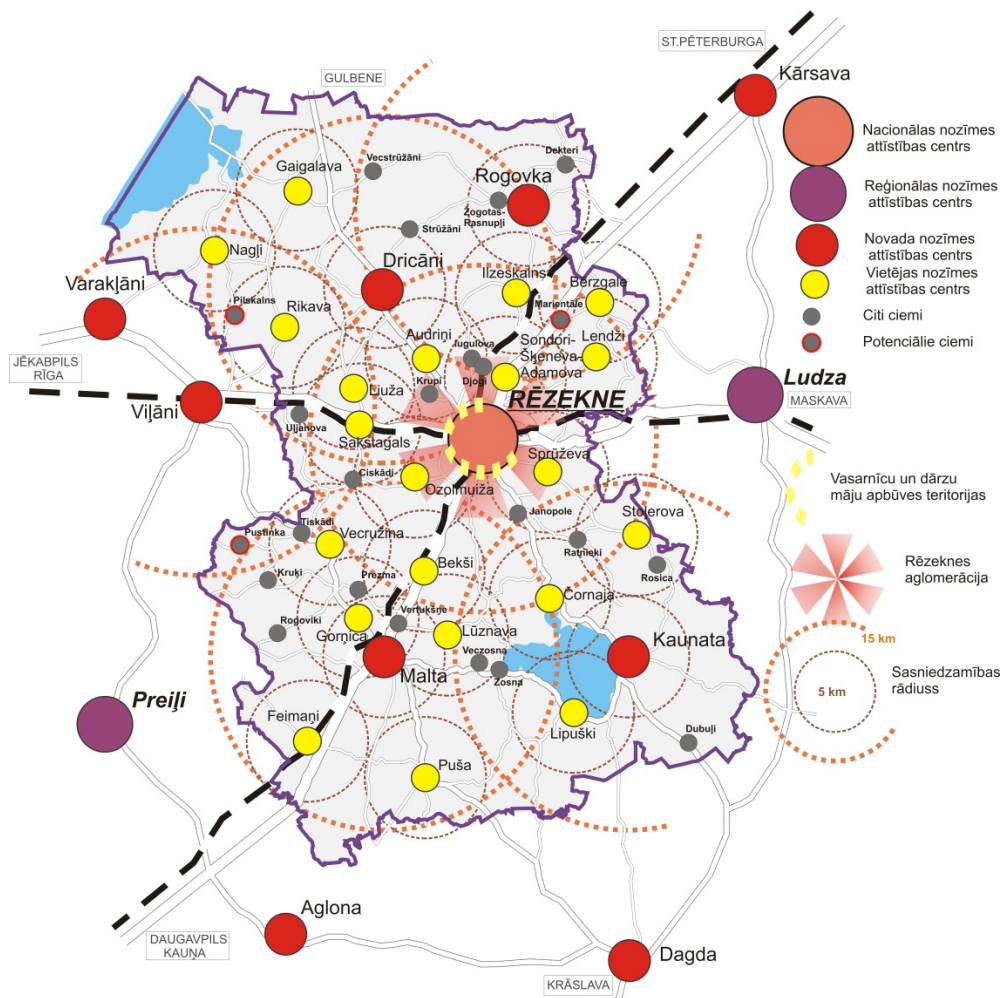
RĒZEKNES NOVADA APDZĪVOJUMA CENTRU LĪMEŅI

Rēzeknes novada apdzīvojuma centru līmeņi (skatīt 10. attēlu) noteikti atbilstoši Latgales reģiona teritorijas plānojumam, kā arī izvērtējot vēsturiski izveidojušos apdzīvojuma telpisko struktūru, iedzīvotāju skaitu, apbūves struktūru un sociālās infrastruktūras nodrošinājumu, iedzīvotāju skaita un saimnieciskās darbības prognožu perspektīvas. Novada teritorijas harmoniskas un līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir noteikto dažāda līmeņa attīstības centru savstarpējā mijiedarbība, kvalitatīvu atbilstošo pakalpojumu pieejamība un modernas infrastruktūras attīstība.

10. attēls. Apdzīvojuma centri

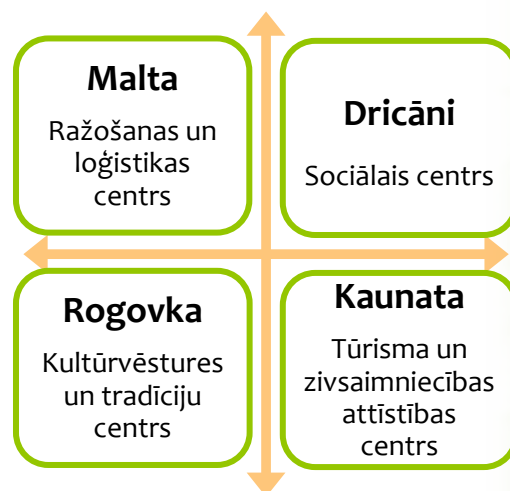
Būtisks faktors, kas ietekmējis vēsturiski izveidojušos Rēzeknes novada apdzīvojuma struktūru, ir pagastu teritoriju ģeogrāfiskais izvietojums aptverošā lokā ap nacionālās nozīmes centru - Rēzeknes pilsētu, kas ir noteicis, ka novada teritorijā nav izteikta sava administratīvā centra. Novada teritorijas centrs no dažāda veida infrastruktūras un pakalpojumu pieejamības viedokļa ir Rēzeknes pilsēta. Arī nākotnē Rēzekne pilsēta, kurā atrodas Latgales reģiona ekonomikai nozīmīgi uzņēmumi un darbavietas, koncentrējušies daudzveidīgi un kvalitatīvi pakalpojumi, izglītības, kultūras, veselības aizsardzības, valsts un pašvaldības pārvaldes iestādes, tajā skaitā arī Rēzeknes novada pašvaldības administrācija, turpinās ieņemt nozīmīgu lomu novada apdzīvojuma struktūras, pakalpojumu un dažāda veida funkcionālo saišu attīstībā (skatīt 11. attēlu).

11. attēls. Rēzeknes novada apdzīvojuma perspektīvā telpiskā struktūra

NOVADA NOZĪMES CENTRI

Lai veicinātu Rēzeknes novada teritorijas policentrisku un līdzsvarotu attīstību, kā novada nozīmes centri tiks atīstīti četri lielle ciemi - **Malta**, **Dricāni**, **Rogovka** un **Kaunata**, kuri teritoriāli izvietojušies pašvaldības teritorijas dažādās daļās pie transporta maģistrālēm, un ir nozīmīgs pakalpojumu centrs apkārtējām teritorijām - gan pārējo ciemu, gan lauku teritoriju iedzīvotājiem. Arī nākotnē jāstiprina novada nozīmes centru funkcijas, turpinot attīstīt dažāda veida mājokļus (savrupmājas, mazstāvu daudzdzīvokļu namus u.c.), daudzveidīgus izglītības, kultūras, sadzīves u.c. pakalpojumus, kā arī videi un iedzīvotājiem draudzīgas ražošanas un loģistikas teritorijas, modernu tehnisko infrastruktūru. Ņemot vērā katra novada nozīmes centra ģeogrāfisko novietojumu un attīstības potenciālu, tiem ir definēta arī sava specifiskā loma (skatīt 12. attēlā).

12. attēls. Novada nozīmes centru attīstības specializācija

Novada nozīmes centros jānodrošina atbilstošs pakalpojumu klāsts (skatīt 2. tabulā).

2. tabula. Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts Novada nozīmes centros

Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts:

valsts vai pašvaldības pakalpojumi,
vidusskola,
pirmskolas izglītības iestāde,
interesu izglītība, jauniešu centrs, mūžizglītības centrs, karjeras
sociālās aprūpes dienests, sociālās aprūpes centrs,
primārās veselības aprūpes iestāde, aptieka,
finanšu pakalpojumi (bankas filiāle vai bankomāts),
bibliotēka,
publiska interneta pieejamība,
kultūras iestāde (kultūras (tautas) nams),
karjeras izglītības un biznesa konsultāciju centrs,
sabiedriskā transporta pieejamība,
publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas, sporta aktivitāšu centrs,
tirdzniecības un pakalpojumu objekti (veikals, kafejnīca, frizētava utml.),
tūrisma informācijas centrs (TIC),
naktsmītnes (viesu māja, motelis utml.),
polīcijas iecirknis,
VUGD postenis,
neatliekamā medicīniskā palīdzība,
pasta nodaļa,
lauksaimniecības konsultanta pakalpojumi,
nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsta centrs,
melnā seguma ceļš līdz nacionālas nozīmes centram - Rēzeknes pilsētai,
centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas,
mūsdienīga sakaru infrastruktūra (t.sk. internets),
ielu apgaismojums,
dzīvojamais fonds,
teritorija, kas paredzēta ražošanas objektu attīstībai.

VIETĒJĀS NOZĪMES CENTRI

Lai nodrošinātu pamatpakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai, kā vietējas nozīmes attīstības centri tiek noteikti 26 ciemi (skatīt 3. tabulā).

3. tabula. Vietējās nozīmes centri

Vietējās nozīmes centrs	Pagasts	Vietējās nozīmes centrs	Pagasts
Audriņi	Audriņu	Bekši	Ozolaines
Bērzgale	Bērzgales	Ozolmuiža	Ozolmuižas
Čornaja	Čornajas	Puša	Pušas
Ratnieki	Čornajas	Rikava	Rikavas
Feimaņi	Feimaņu	Uļjanova	Sakstagala
Gaigalava	Gaigalavas	Sakstagals	Sakstagala
Sprūževa	Griškānu	Kruķi	Silmalas
Ilzeskalns	Ilzeskalna	Rogoviki – Štikāni	Silmalas
Liuža	Kantinieku	Gorņica	Silmalas
Lendži	Lendžu	Vecružina	Silmalas
Lūznava	Lūznavas	Stoļerova	Stoļerovas
Lipuški	Mākoņkalna	Strūžāni	Strūžānu
Nagļi	Nagļu	Sondori-Šķeņeva-Adamova	Vērēmu

Vietējas nozīmes centros jānodrošina atbilstošs pakalpojumu klāsts (skatīt 4. tabulā).

4. tabula. Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts Vietējās nozīmes centros

Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts:

Vietējās pašvaldības administratīvie pakalpojumi,
 pirmskolas izglītības pakalpojumu nodrošināšana vai iespēja nogādāt uz
 tuvāko izglītības iestādi,
 pamatskola vai nodrošināts transports bērnu nogādāšanai uz tuvāko skolu,
 bibliotēka,
 publiska interneta pieejamība,
 ģimenes ārsta prakses vieta vai primārās veselības aprūpes iestāde,
 pakalpojumi un mazumtirdzniecība,
 sabiedriskā transporta pieejamība,
 brīvā laika pavadīšanas, interešu un/vai mūžizglītības centrs,
 melnā seguma ceļš līdz novada nozīmes centram vai reģionālas, nacionālas
 nozīmes autoceļam,
 centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma,
 pieejami sociālā darbinieka, policijas iecirkņa inspektora, lauksaimniecības
 konsultanta pakalpojumi,
 pasta nodaļa,
 aptieka,
 sociālās aprūpes dienests, sociālās aprūpes centrs,
 publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas,
 naktsmītnes,
 ielu apgaismojums,
 dzīvojamais fonds,
 teritorija, kas paredzēta ražošanas objektu attīstībai.

Atsevišķiem vietējas nozīmes centriem tiek noteiktas galvenās specializācijas (skatīt 13. attēlu), pārējiem vietējas nozīmes centriem specifiskā funkcija netiek definēta, tajos attīstāmas daudzveidīgas pakalpojumu un ražošanas funkcijas.

13. attēls. Vietējās nozīmes centru attīstības specializācija

CITI CIEMI

Citiem ciemiem būs vietējās ekonomiskās attīstības atbalsta centra loma. Tie attīstīsies kā papildus centri ar ierobežotu funkciju skaitu (galvenokārt mājokļi, piemājas saimniecības) un apkārtējo lauku teritoriju atbalsta punkti (skatīt 5. un 6. tabulu).

5. tabula. Citi ciemi

Cits ciems	Pagasts	Cits ciems	Pagasts
Krupi	Audriņi	Žogotas-Rasnupļi	Nautrēnu
Marientāle ⁴	Bērzgales	Pilskalns ⁵	Rikavas
Vecstrūžāni	Gaigalava	Ciskādi	Sakstagala
Janapole	Griškāni	Prezma	Silmalas
Dubuļi	Kaunata	Pustinka ⁶	Silmalas
Zosna	Lūznavas	Tiskādi	Silmalas
Veczosna	Lūznavas	Rosīca	Stoļerovas
Vertukšņe	Lūznavas	Iugulova	Vērēmu
Dekteri	Nautrēnu	Djogi	Vērēmu

VADLĪNIJAS POTENCIĀLAJIEM CITIEM CIEMIEM

Teritorijas plānojumā jāizvērtē nepieciešamība noteikt potenciālajiem citiem ciemiem – Marientālei, Pustinkai un Pilskalnam ciema teritorijas statusu ar robežām vai pārskatīt to nākamajā plānošanas periodā.

⁴ Potenciālais „cits ciems”

⁵ Potenciālais „cits ciems”

⁶ Potenciālais „cits ciems”

6. tabula. Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts Citos ciemos

Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts:	sabiedriskā transporta pieejamība, pieturvietā,
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas,
	sakārtota un vides aizsardzības prasībām atbilstoša infrastruktūra,
	attīstīta komunālā saimniecība,
	pieejami sociālās aprūpes darbinieka pakalpojumi,
	mazumtirdzniecība un pakalpojumi,
	ielu apgaismojums,
	teritorijas, kas paredzētas ražošanas objektu attīstībai.

VASARNĪCU UN DĀRZA MĀJU APBŪVES TERITORIJAS

Vasarnīcu un dārza māju teritorijas - Ozolaines (Pleikšņi), Griškānu, Verēmu un Ozolmuižas (Lielie Garanči, u.c.) pagastos izvietojušās tiešā Rēzeknes pilsētas tuvumā un daudzviet jau praktiski saplūdušas ar Rēzeknes pilsētas teritoriju. Vēsturiski tās ir veidojušās kā sezonāla rakstura pilsētnieku mazdārziņu un dārza māju teritorijas, bet šobrīd daļēji tiek izmantotas arī pastāvīgas dzīvošanas funkcijai. Šajās apbūves teritorijās praktiski nav risināta labiekārtošana, raksturīgi - ļoti mazi apbūves gabali, nesakārtota transporta un cita inženiertehniskā infrastruktūra - normatīviem neatbilstošs ceļu/ielu tīkls, nav ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, neatrisināta atkritumu apsaimniekošana u.c.

Perspektīvā vasarnīcu un dārzu māju apbūves teritorijās jānodrošina minimālais pakalpojumu klāsts atbilstoši 7. tabulai.

7. tabula. Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts Citos ciemos

Pieejamo/plānoto pakalpojumu klāsts:	Sabiedriskā transporta pieejamība, pieturvietā,
	sakārtota un vides aizsardzības prasībām atbilstoša infrastruktūra,
	publiski pieejamas atpūtas un sporta teritorijas,
	mazumtirdzniecība un pakalpojumi.

VADLĪNIJAS VASARNĪCU UN DĀRZA MĀJU APBŪVES TERITORIJĀM

- 1) Jāveicina vasarnīcu un dārza māju apbūves teritoriju vides sakārtošana. Ieteicams izstrādāt transporta un galveno inženierkomunikāciju – energoapgādes, ūdensapgādes un sadzīves notekūdeņu savākšanas sistēmas (centralizētas vai decentralizētas) un atkritumu apsaimniekošanas attīstības shēmas.
- 2) Vasarnīcu un dārza māju apbūves transformēšana par pastāvīgu dzīvojamo māju apbūvi ir veicama tikai pie sekojošiem nosacījumiem - tiek izstrādāts lokālplānojums, aptverot vismaz apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, izbūvēts ceļu/ielu tīkls ar normatīviem atbilstošiem parametriem un nodrošinātas galvenās inženierkomunikācijas – energoapgāde, ūdensapgāde un sadzīves notekūdeņu savākšana (centralizēti vai decentralizēti), lietuss ūdeņu savākšana no ielām, atkritumu apsaimniekošana, ievērotas visas sanitāras un ugunsdrošības normas.

LAUKU SĒTAS

Lauku sētas - viensētas, viensētu grupas (arī sādžas) ir novada apdzīvojuma struktūras neatņemama sastāvdaļa, kas reprezentē tradicionālo Latgales lauku apdzīvojuma veidu, kura pastāvēšana nākotnē veicinās vienmērīgu lauku apdzīvotību, saglabās raksturīgo kultūrainavu un tradīcijas. Lauku sētu loma palielināsies, attīstoties lauku tūrismam, pasīvajai un aktīvajai atpūtai, kā arī to izmantošanai par brīvdienu un vasaras mājokli pilsētniekiem.

Novadā jāveicina visu līmeņu attīstības centru un lauku teritoriju savstarpēja sadarbība un mijiedarbība, lai sekmētu darbavietu nodrošināšanu un pakalpojumu pieejamību, veicinātu uzņēmējdarbības aktivitāti un kvalitatīvus dzīves apstākļus gan attīstības centros, gan lauku teritorijās.

VISPĀRĒJĀS VADLĪNIJAS APDZĪVOJUMA ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) Visu līmeņu attīstības centros jāveicina „ilglaicīgas un laikmetīgas kopdzīves” attīstība, apmierinot iedzīvotāju vajadzības pēc vietā pieejamiem vai ērti sasniedzamiem pakalpojumiem un darbavietām, telpiski vienotas un kvalitatīvas infrastruktūras un publiskās telpas.
- 2) Teritorijas plānojumā, lokālplānojumos, tematiskajos plānojumos un detālplānojumos jāattīsta līdzsvarota daudzcentru (policentriska) un hierarhiski strukturēta apdzīvojuma sistēma.
- 3) Atbilstoši attīstības centra līmenim jāveido līdzsvars starp teritorijā izvietoto mājokļu, darbavietu un pakalpojumu skaitu un daudzveidību.
- 4) Jāveicina Latgales tradicionālās apdzīvojuma struktūras saglabāšana un attīstība, saglabājot visu apdzīvoto vietu vietvārdus, revitalizējot un labiekārtojot esošās apdzīvotās vietas un izvairoties no nepamatotas blīvas dzīvojamās apbūves izplešanās vai veidošanās ārpus ciemu un citu urbāno teritoriju robežām.
- 5) Jaunu ciemu vai blīvas dzīvojamās apbūves veidošana lauku teritorijā pieļaujama tikai gadījumos, ja tā tiek pamatota lokālplānojumā un nodrošināta ar normatīviem atbilstošu tehnisko infrastruktūru.
- 6) Teritorijas plānojumā jāizvērtē un jānosaka ciemu teritoriju robežas un funkcionālais zonējums, sabalansējot gan iedzīvotāju, gan ekonomiskās izaugsmes, gan dabas un kultūrvēsturiskās vides aizsardzības intereses.
- 7) Blīvas dzīvojamās, jauktas un publiskās apbūves teritorijas jākoncentrē ciemu teritoriju robežās un citās urbānajās vietās.
- 8) Ciemu teritorijās minimālā jaunveidojamā zemes vienību platība savrupmāju dzīvojamās apbūves veidošanai - 0,25 ha. Mazākas jaunveidojamo zemju vienību platības atļautas apdzīvotajās vietās, kur jau vēsturiski izveidojusies un ir pamatota mazāku zemes vienību struktūra (Maltas ciemā, urbānajās teritorijās pie Rēzeknes pilsētas).
- 9) Lai saglabātu ciemu iedzīvotāju tradicionālo dzīvesveidu un nodrošinātu lauksaimniecības zemju kā resursa daudzveidīgu izmantošanu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem, ciemu teritorijās plānojamās arī lauku zemes.
- 10) Jāuzlabo ciemu un citu urbāno teritoriju vides kvalitāte, nodrošinot pievilcīgu dzīves vidi iedzīvotājiem un investīciju vidi - investoriem, mazinot telpiskās un dzīves līmeņa atšķirības starp apdzīvotām vietām.
- 11) Ciemu teritorijās jāattīsta pašvaldības dzīvojamais fonds, jārezervē teritorijas ražošanas un investīciju piesaistes mērķiem.

- 12) Ciemu teritorijās un citās urbānajās vietās, kā arī Rēzeknes pilsētas tiešā tuvumā nav pieļaujama iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšana ar trokšņu, smaku vai cita veida piesārņojumu. Netiek atbalstītas rūpnieciskās ražošanas nozares ar būtisku ietekmi uz vidi, intensīvie lopkopības kompleksi, fermas, kokogļu ražošanas rūpnīcas utml. objekti, kā arī derīgo izrakteņu ieguve un apmežošana.
- 13) Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehnisko nodrošinājumu, jāmeklē inovatīvi un videi draudzīgi risinājumi un tehnoloģijas, lai taupītu energoresursus un mazinātu vides piesārņojumu.
- 14) Blīvas apbūves teritorijās jāveicina pieslēgumu veidošana pie pašvaldības centralizētajiem ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes tīkliem vai savu autonomu centralizētu sistēmu būvniecība.
- 15) Plānojot jaunu mājokļu, pakalpojumu, ražošanas u.c. objektu attīstību, pēc iespējas primāri jāizmanto jau esošā infrastruktūra un neizmantotās, pamestās apbūves teritorijas. Jāveicina esošo neizmantoto ēku un būvju izmantošana, degradēto teritorija sakārtošana.
- 16) Lauku teritorijā jāsaglabā teritorijai raksturīgā kultūrvēsturiskā ainava ar atsevišķām lauku sētām un to grupām, lauksaimnieciskās ražošanas ēkām un būvēm, tūrisma un atpūtas pakalpojumu objektiem. Nav atbalstāma ainavā dominējošu un disharmonējošu objektu būvniecība.
- 17) Būvniecībā ieteicams izmantot Latgales reģionam tradicionāli raksturīgus vai tiem autentiskus būvniecības materiālus. Netiek atbalstīta saīdīga, skaidu plākšņu un citu surogātmateriālu izmantošana.

4.3 Galvenie transporta koridori un inženierkomunikācijas

Būtisks pašvaldības teritorijas attīstības priekšnoteikums ir iekšējās un ārējās sasniedzamības nodrošināšana un modernas un videi draudzīgas tehniskās infrastruktūras esamība. Tādēļ, lai pilnvērtīgi izmantotu Rēzeknes novada teritorijas izdevīgo stratēģisko novietojumu pie starptautiskas nozīmes transporta koridoriem ar plašām tranzīta attīstības iespējām, novadā ir jāizveido sabalansēts un integrēts transporta infrastruktūras modelis, kas ietver dzelzceļu un autotransporta tīklus, gaisa transportu un velotransportu, jāveicina transporta infrastruktūras integrācija *Trans-Eiropas* transporta tīklā un modernas tehniskās infrastruktūras attīstība (skatīt 14. attēlu).

Autoceļiem ir galvenā loma novada un visu apdzīvoto vietu sasniedzamības nodrošināšanā. Esošais autoceļu tīkls ir pietiekami attīstīts un funkcionāls visu attīstības centru sasniegšanai, taču radikāli jāpaaugstina to kapacitāte un kvalitāte, rekonstruējot atsevišķus posmus, uzlabojot segumus, veidojot jaunas trases un apvedceļus, tādējādi paaugstinot pārvietošanās ātrumu un kvalitāti (Rīgas - Maskavas autoceļu rekonstrukcija par ātrgaitas četru joslu maģistrāli, apvedceļu izbūve ap Rēzeknes pilsētu un Malas ciemu u.c. pasākumi).

Teritoriju šķērso **starptautiskas nozīmes transporta koridori** - autoceļi E22 Rīga - Rēzekne - Maskava (A12), Rēzeknes apvedceļš (A15), E 262 Sanktpēterburga - Rēzekne - Viļņa, (A13), dzelzceļa maģistrāles Rīga - Maskava (Krustpils - Rēzekne, Rēzekne II - Zilupe – valsts robeža), Sanktpēterburga - Varšava (Rēzekne I – Daugavpils, Rēzekne I - Kārsava - valsts robeža), kas veido tranzīta koridorus un nodrošina starptautiskos, starpreģionālos un vietējos kravu un pasažieru pārvadājumus.

Perspektīvā kā starptautiskas nozīmes automaģistrāle varētu attīstīties reģionālas nozīmes autoceļš P36 Rēzekne - Gulbene - Smiltene - Valmiera - Ainaži, kas stiprinātu Rēzeknes novada saites ar Vidzemes reģiona un Igaunijas Republikas pilsētām (Valmiera, Valka, Ainaži, Tartu, Pērnavā), un būtu nozīmīgs loģistikas pakalpojumu un tūrisma attīstībai.

Novada attīstības interesēs ir saglabāt, modernizēt un pilnvērtīgi izmantot esošo dzelzceļa infrastruktūru gan kravu, gan pasažieru pārvadājumiem, uzlabot vispārējo pakalpojumu kvalitāti.

Starpreģionālas un reģionālas nozīmes transporta koridori ir valsts reģionālie autoceļi P54 Rēzekne - Greiškāni, P55 Rēzekne - Dagda, P56 Malta - Kaunata, P57 Malta - Sloboda un P59 Viļāni - Ružina - Malta. Tie nodrošinās starpreģionālo satiksmi ar Zemgales un Rīgas reģionu (Jēkabpils un Rīgas virzieni), transporta plūsmas starp Latgales reģiona un Rēzeknes novada lielākajiem attīstības centriem (virzieni Dagda, Krāslava u.c.), kā arī sasaisti ar starptautiskas nozīmes maģistrālēm. Autoceļi ir būtiski tūrisma un rekreācijas turpmākajai attīstībai, it īpaši - autoceļš P55 Dagda-Ezernieki-Rēzekne, kas iet gar nacionāla un reģionāla mēroga tūrisma objektu - Rāznas ezeru un savieno autoceļu „Austrumu stīga” ar Rēzeknes pilsētu.

Vietējas/novada nozīmes saites - visas novada teritorijas sasniedzamību un pašvaldības teritorijas līdzsvarotu attīstību nodrošinās valsts vietējas nozīmes autoceļi, kā arī pašvaldības ceļi. Tiem ir jābūt labā tehniskā stāvoklī un pakārtoti saistīti ar reģionālas un starptautiskas nozīmes autoceļu tīklu. Būtiski ir attīstīt nosedzošu vietējas nozīmes ceļu tīklu un optimizēt pieslēgumu un krustojumu skaitu pie lielajiem autoceļiem.

Ainaviskie ceļi ir identificēti, lai saglabātu Latgalei raksturīgās dabas un kultūrvēsturiskās ainavas, veicinātu tūrisma un rekreācijas attīstību. Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta autoceļu A-12 Jēkabpils - Rēzekne - Ludza -

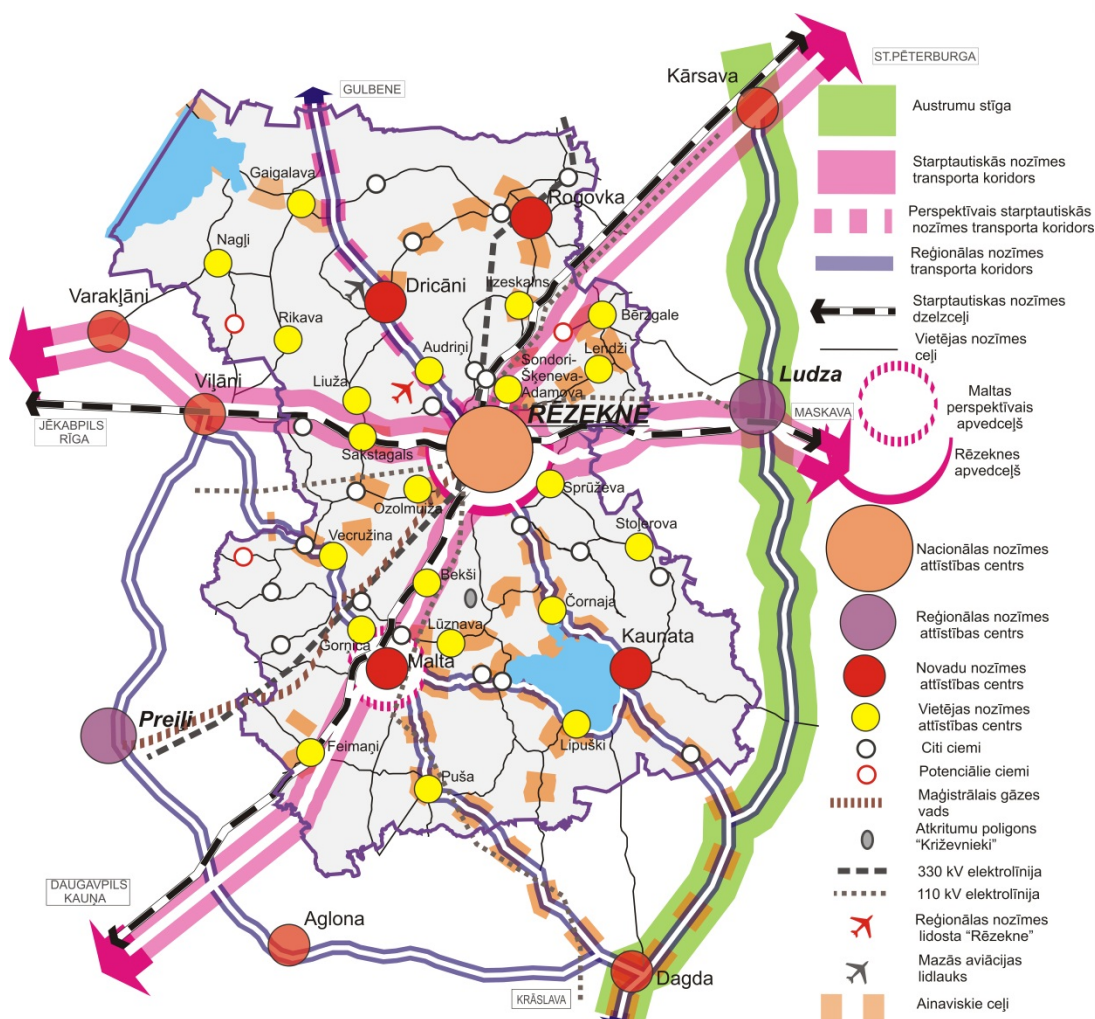
Krievijas robeža, P55 Rēzekne - Dagda, P56 Malta - Kaunata, P57 Malta - Sloboda posmu un vietējas nozīmes ceļu posmu gar ezeru krastiem u.c., kur paveras skaista skatu panorāmu veidošanu un attīstību par ainaviskajiem ceļiem, saglabājot ceļu raksturu un atvērtos skatus uz dabas un kultūrvēsturiskajiem objektiem.

Kā **gaisa satiksmes** attīstības teritorijas ir izdalītas reģionālās nozīmes lidostas „Rēzekne” teritorija Audriņu pagastā un mazās aviācijas lidlauks Dricānu pagastā.

Rēzeknes novada attīstības stratēģija atbalsta **sabiedriskā transporta** un **veloceliņu** attīstību un to lomas transporta infrastruktūras kopējā sistēmā paaugstināšanos. Kvalitatīvam sabiedriskajam transportam jānodrošina novada iedzīvotājiem iespējas pēc iespējas īsākā laikā sasniegt gan savas dzīves un darbavietas, gan pakalpojumus, tajā skaitā lielākos pakalpojumu centrus - Rēzekni un Rīgu.

Modernu un videi draudzīgu **inženierkomunikāciju**, tajā skaitā sakaru sistēmu nodrošinājums veicinās dzīves kvalitātes celšanos, uzņēmējdarbības aktivizēšanos ražošanas, loģistikas, tūrisma, pakalpojumu un citās jomās, sekmēs investīciju palielināšanos un līdz ar to darbavietu skaita un darba samaksas pieaugumu.

Novada teritoriju šķērso 110 kV un 330 kV augstsprieguma elektrolīnijas, maģistrālais gāzes vads Preiļi - Rēzekne, atrodas nozīmīgs reģionālās nozīmes tehniskās infrastruktūras objekts - Austrumlatgales reģiona atkritumu apsaimniekošanas poligons „Križevnieki” (Ozolaines pagastā). Būtiska ir šo nozīmīgo infrastruktūras objektu attīstība.

14. attēls. Rēzeknes novada perspektīvā transporta, galveno inženierkomunikāciju struktūra

VADLĪNIJAS TRANSPORTA UN INŽENIERKOMUNIKĀCIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta esošās transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras saglabāšanu un modernizāciju, kā arī turpmāku visa veidu tehniskās infrastruktūras attīstību.

VADLĪNIJAS – SATIKSMES INFRASTRUKTŪRA

- 1) Jānodrošina visu apdzīvoto vietu - gan ciemu un urbāno teritoriju, gan atsevišķu lauku sētu, ražošanas, pakalpojumu u.c. objektu lauku teritorijā sasniedzamība pa labas kvalitātes autoceļiem.
- 2) Jāplāno racionāls un loģisks ceļu un ielu tīkls, veidojot vienotu un savstarpēji saistītu transporta sistēmu, pēc iespējas izvairoties no strupceļu veidošanas.
- 3) Pieslēgumus valsts autoceļiem jāveido, ievērojot hierarhijas principu: māju vai komersantu ceļš/pašvaldības ceļš - valsts vietējais autoceļš - valsts reģionālais autoceļš - valsts galvenais autoceļš.
- 4) Jārekonstruē reģionālas un vietējas nozīmes ceļu tīkls. Jāveicina visu novada un vietējas nozīmes attīstības centru sasniedzamība pa melnā seguma ceļiem.
- 5) Pie galvenajiem satiksmes koridoriem jāattīsta uzņēmējdarbību atbalstoša infrastruktūra, transporta apkalpes infrastruktūras tīkla izveidošana.
- 6) Pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentos jāparedz dzelzceļa infrastruktūras (staciju ēku, noliktavu, pievadceļu u.c.) un apkalpes objektu saglabāšana un attīstība, jāveicina dzelzceļa infrastruktūras modernizēšana un uzlabošana.
- 7) Teritorijas plānojumā jārezervē nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objektu - autoceļa A12 perspektīvā posma Rēzekne - Ludza un Rēzeknes apvedceļa attīstībai un būvniecībai nepieciešamās teritorijas.
- 8) Jaunveidojamā apbūve jāplāno tādā attālumā no ceļiem un dzelzceļa, kas neprasa papildus pasākumus aizsardzībai pret transporta radīto troksni, izplūdes gāzēm un citu negatīvo ietekmi.
- 9) Jāveic trokšņa un cita veida piesārņojuma ierobežošanas pasākumi (trokšņu slāpējošo sienu izbūve utml.) gar perspektīvo Rēzeknes apvedceļu, vietās ar būtisku ietekmi uz dzīvojamās (tajā skaitā viensētām) vai publiskās apbūves teritorijām.
- 10) Teritorijas plānojumā jāattēlo apdzīvoto vietu ielu tīkls, jānosaka ielu kategorijas (maģistrālās un vietējas nozīmes) un galvenās prasības to tehniskajiem parametriem.
- 11) Teritorijas plānojumā jāprecizē un jāattēlo ainaviskie ceļi un to posmi. Veicot ainavisko ceļu rekonstrukciju un nodrošinot kvalitatīvu segumu, vienlaicīgi saglabājams ceļa raksturs, ainava un izteiksmīgums.
- 12) Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta veloseliņu, gājēju ceļu, pastaigu un tūrisma taku tīkla attīstību un to integrāciju kopējā transporta un tūrisma infrastruktūras pakalpojumu tīklā.

VADLĪNIJAS – GAISA SATIKSMES INFRASTRUKTŪRA

- 13) Teritorijas plānojumā jāattēlo reģionālās nozīmes lidostas „Rēzekne” un mazās aviācijas lidlauka teritorijas. Plānojot lidlauku attīstību, tiem piegulošajās teritorijās jāievērtē iespējamie ierobežojumi trokšņa zonā.

VADLĪNIJAS - SABIEDRISKAIS TRANSPORTS

- 14) Sabiedriskā transporta sistēma jāveido saistībā ar perspektīvo apdzīvojuma struktūru, vienotā sistēmā savstarpēji saskaņojot dzelzceļa un autotransporta

(autobusu un mikroautobusu) pārvadājumus un nodrošinot optimālas pārvietošanās iespējas novada iedzīvotājiem, uzņēmējiem un tūristiem.

- 15) Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta ātras satiksmes ar Rēzekni un Rīgu nodrošināšanu (pasažieru dzelzceļa satiksme Rēzekne - Rīga 2 stundu laikā un autosatiksmi uz Rīgu - četru joslu autoceļš).
- 16) Tiek atbalstīta videi draudzīgu transporta veidu attīstība - dzelzceļa satiksme, sabiedriskais transports, velotransports, elektromobiļi, ūdenstransports un kājāmgājēji.

VADLĪNIJAS – INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS

- 17) Pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentos jāparedz visu ciemu un citu urbāno teritoriju nodrošinājums ar vides aizsardzības un sabiedrības veselības prasībām atbilstošām inženierkomunikācijām.
- 18) Teritorijas plānojumā jāattēlo galveno inženiertehnisko tīklu un objektu izvietojums un to aizsargjoslas, atbilstoši izstrādes mēroga precizitātei.
- 19) Inženiertīkli pēc iespējas kompakti jākoncentrē koridoros gar autoceļiem un dzelzceļiem. Ciemos un citās urbanizētās vietās galvenie inženiertīkli izvietojami ielu un ceļu sarkano līniju koridoros un nodalījuma joslās, izvairoties no atsevišķu zemes vienību šķērsošanas.
- 20) Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta ūdensapgādes, kanalizācijas un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanu un modernizāciju, vides piesārņojuma samazināšanu un infrastruktūras pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu.
- 21) Teritorijas plānojumā jānosaka prasības pieslēgumu veidošanai pie pašvaldības ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmām, veicinot pieslēgumu pie centralizētajām sistēmām skaita paaugstināšanos.
- 22) Jānodrošina atbilstošas energoapgādes jaudas gan ražošanas, gan sabiedriskā un komercsektora, gan māsaimniecību vajadzībām.
- 23) Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta perspektīvo maģistrālo gāzes vadu un to atzaru uz apdzīvotām vietām, rūpnieciskiem u.c. objektiem izbūvi.
- 24) Jāparedz mūsdienu prasībām atbilstošu informācijas sistēmu izveide, nodrošinot augstas kvalitātes infrastruktūru - telekomunikācijas un datu pārraides tīklus.
- 25) Visās apdzīvotajās vietās jānodrošina līdzvērtīga pieeja informācijas un telekomunikāciju pakalpojumiem, tajā skaitā pieeja internetam. Jāveicina platjoslu interneta attīstība.
- 26) Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta „zaļo enerģiju” - alternatīvos energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību, izmantojot vietējos atjaunojamās energoresursus - koksnes atkritumus, salmus, biogāzes, zemes/ūdens siltumsūkņi u.c.
- 27) Teritorijas plānojumā jāizvirza nosacījumi alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai novada teritorijā.

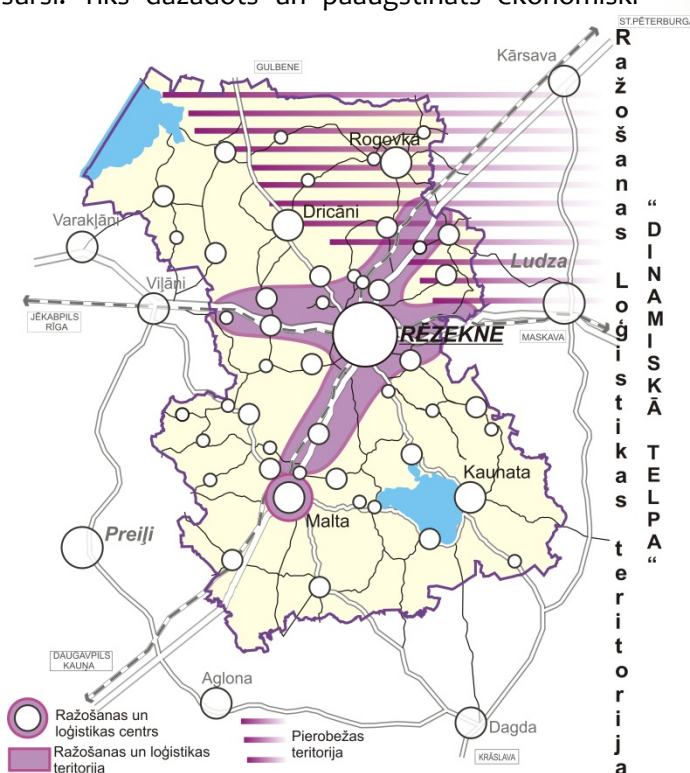
4.4 Īpašo teritoriju telpiskās struktūras elementi

4.4.1 "DINAMISKĀ TELPA" - ražošanas un loģistikas attīstības teritorijas

Nemot vērā novada ģeogrāfisko novietojumu austrumu pierobežā, starptautiskas un starpreģionālas nozīmes transporta koridoru - automaģistrāļu A12, A13 un A15, reģionālo autoceļu un stratēģisku dzelzceļu līniju krustpunktā ap Rēzeknes pilsētu, Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā (RSEZ), „**DINAMISKAJĀ TELPĀ**” ir augsts potenciāls - industriālo zonu, transporta un loģistikas pakalpojumu attīstībai (skatīt 15. attēlu).

Šajās teritorijās veiksmīgi var izmantot RSEZ statusu, esošo transporta un inženiertehnisko infrastruktūru un attīstīt to tālāk, veidot dažāda veida rūpniecības uzņēmumus, kombinētos transporta terminālus, kravu sadales un loģistikas centrus. Organizējot tranzīta kravu plūsmas, tiks saīsināts kravu piegādātāju maršrutu garums, ietaupīti laika, finansiālie u.c. resursi. Tiks dažādots un paaugstināts ekonomiski aktīvās tirgus sektora vienību skaits un uzņēmumu skaits ar apgrozījumu lielāku par 1 milj. LVL, līdz ar to veicinot pašvaldības ekonomisko izaugsmi un specializāciju daudzveidību.

Rēzeknes novada kā loģistikas pakalpojumu centra izaugsmi sekmēs attīstīta, kvalitatīva transporta un sakaru infrastruktūra. Lai pilnvērtīgi izmantotu „**DINAMISKĀS TELPAS**” potenciālu būtiska ir visa veida (ekonomiskā, kultūras, vides aizsardzības, sociālā u.c.) pārrobežu sadarbība ar kaimiņu valstīm - Krieviju, Baltkrieviju, Lietuvu un Igauniju, kā arī sadarbībā nacionālā un reģionālā līmenī.

15. attēls. Rēzeknes novada perspektīvās ražošanas un loģistikas attīstības teritorijas

VADLĪNIJAS RAŽOŠANAS UN LOĢISTIKAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

1. „**DINAMISKĀS TELPAS**” prioritāte ir rūpniecisko/industriālo zonu, transporta un loģistikas pakalpojumu - transporta terminālu, loģistikas centru u.c., tehniskās infrastruktūras attīstība.
2. Īpaši tiek atbalstīta zinātnietilpīgo un inovatīvo ražošanas uzņēmumu veidošana, bezatkritumu un videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešana, produkcijas ar augstāku pievienoto vērtību ražošana.
3. Rēzeknes speciālajā ekonomiskajā zonā tiek atbalstīta visa veida industriālā ražošana, tajā skaitā smagās rūpniecības nozares.
4. Vispārīgās un vieglās ražošanas uzņēmumu veidošana tiek atbalstīta visā novada teritorijā, turpmākajā plānošanas procesā izvērtējot to vietas un ietekmes

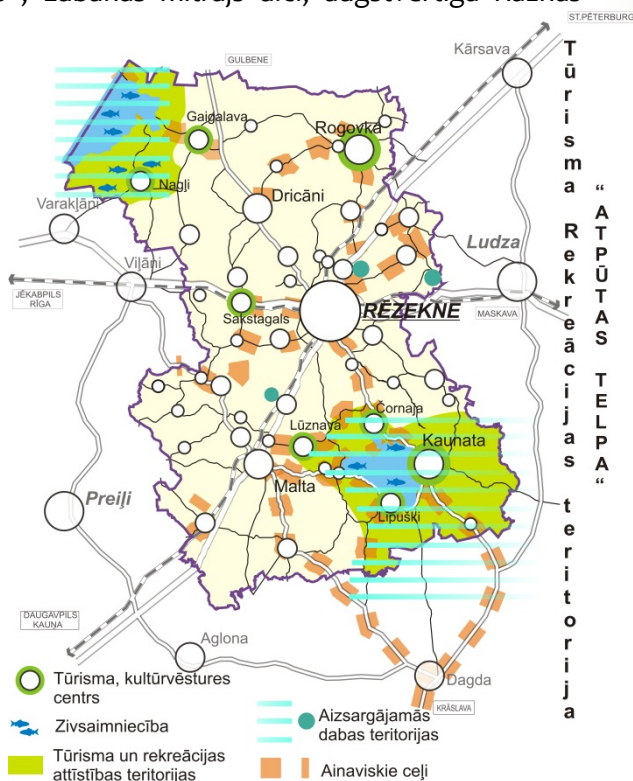
atbilstību un pēc iespējas izvairoties no konfliktsituācijas starp ražošanu, dzīvojamo vidi un dabas aizsardzību.

5. Racionāli jāizmanto, jāiesaista aprītē un jāattīsta esošā tehniskā infrastruktūra - dzelzceļa atzari, sliežu ceļi, noliktavu ēkas un būves utml.
6. Jāorganizē optimālas tranzīta kravu plūsmas, saīsinot piegādātāju maršrutu garumus.
7. Tiek atbalstīta transporta infrastruktūras, loģistikas un tranzīta apkalpes zonu, daudzveidīgu pakalpojumu (ēdināšana, valūtas maiņa, degvielas un gāzes uzpildes stacijas, tehniskā apkope, moteļi u.c.) infrastruktūras attīstība.

4.4.2 „ATPŪTAS TELPA” - tūrisma un rekreācijas attīstības teritorijas, zivsaimniecības atbalsta teritorijas

Tūrisma un rekreācijas attīstību novadā veicinās tā unikālās dabas, kultūrvēsturiskās un sociālās bagātības - Latgales reģiona „Ezerzemes” zilie plašie ezeri - Rāznas ezers, Lubāns, Feimaņu ezers u.c., īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - Rāznas nacionālais parks, dabas parks „Adamovas ezers”, Lubānas mitrājs u.c., augstvērtīgā Rāznas ezera ainavu telpa, izteiktais paugurainais reljefs ar gleznainajām ainavām, sirsnīgie, atvērtie un viesus gaidošie Rēzeknes novada cilvēki, kuri saglabājuši dzīvas reģiona kultūrvēsturiskās tradīcijas - latgaļu valodu, amatniecības, podniecības, kulinārijas, tautas mākslas u.c. prasmes.

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta viesu māju, kempingu, atpūtas kompleksu u.c. pakalpojumu un tūrisma infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā, bet īpaši izceļ „ATPŪTAS TELPU”, kurā ir visaugstākais potenciāls teritorijas izmantošanai dabas un kultūras tūrismā, aktīvajai un pasīvajai atpūtai (skatīt 16. attēlu). Teritorijas sniedz arī atbalstu zivsaimniecību attīstībai un aktīvākai iesaistei tūrisma nozarē.

16. attēls. Rēzeknes novada perspektīvās tūrisma un rekreācijas attīstības teritorijas

VADLĪNIJAS TŪRISMA UN REKREĀCIJU TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

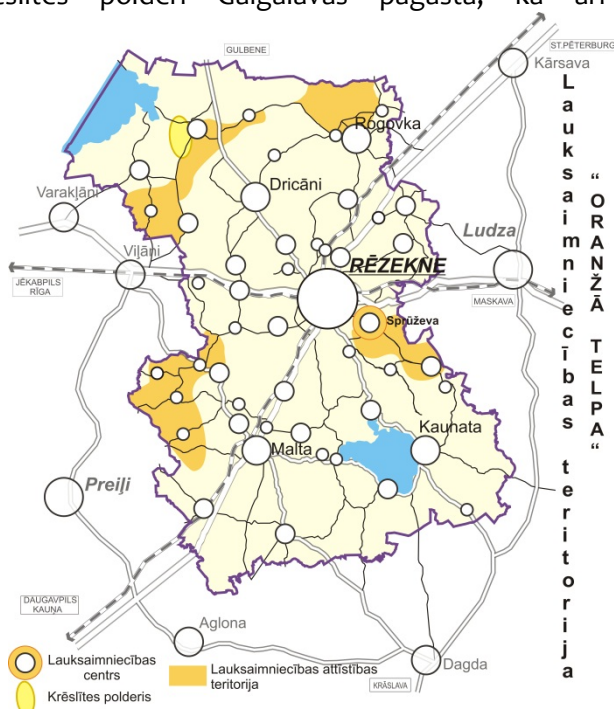
1. „ATPŪTAS TELPAS” prioritāte ir dažādas dabas un kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas ar tūrismu un rekreāciju saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, zivsaimniecība, kā arī tūrisma infrastruktūras attīstība.
2. Tiek atbalstīta daudzveidīga tūrisma produkta (tūrisma pakešu) izveide, amatnieku, lauku sētu, zivsaimniecību u.c. „dalībnieku” iesaiste vienotā tūrisma pakalpojumu infrastruktūrā.

3. Jā saglabā „Ezerzemes” ainavu daudzveidība, mozaīkveida raksturs un kultūrvēsturiskā identitāte.
4. Teritorijas plānojumā jānosaka īpaši vērtīgās ainavu telpas, ainaviskos ceļus, pašvaldības nozīmes aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās objektus, prasības to aizsardzībai, apsaimniekošanai un apbūves veidošanai.
5. Lai izvairītos no paaugstinātas slodzes uz vidi radīšanas, pirms tūrisma un rekreācijas teritoriju un/vai objektu izveides jāizvērtē visi potenciālie dabas vidi ietekmējošie faktori. Īpaša uzmanība jāpievērš ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un paaugstināšanai, nepieļaujot neattīrītu kanalizācijas notekūdeņu noplūdi ezeros, upēs u.c. ūdenstilpnēs, ūdenstecēs.
6. Īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, plānojot ar tūrismu un rekreāciju saistītas darbības, jāņem vērā šo teritoriju normatīvajos aktos, dabas aizsardzības plānos, uzturēšanās režīma noteikumos iekļautās prasības.
7. Jāizstrādā publisko ezeru apsaimniekošanas plāni, iekļaujot tajos arī prasības motorizēto ūdenstransportu izmantošanai.
8. Teritorijas plānojumā jāattēlo publiskās piekļuves pie ūdeņiem teritorijas, lai nodrošinātu sabiedrībai brīvas piekļuves iespējas publiskajiem ūdeņiem.
9. Lai Latvijā, Eiropā un pasaulē popularizētu novada unikālās kultūrvēsturiskās, dabas un sociālās bagātības, jāizstrādā vienota tūrisma attīstības stratēģija, Rēzeknes novada atpazīstamības zīmols.

4.4.3 ”ORANŽĀ TELPA” - lauksaimniecības attīstības teritorijas

Lauksaimniecības attīstība tiek atbalstīta visā novada teritorijā, bet Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija īpaši izdala prioritārās lauksaimniecības attīstības teritorijas – „ORANŽO TELPU” ar augstu vērtību un nozīmi pašvaldības ilgtspējīgai ekonomiskajai attīstībai un teritorijas identitātes saglabāšanai - nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju - Krēslītes polderi Gaigalavas pagastā, kā arī lauksaimniecības zemju vienlaidu nogabalus – Rikavas, Nautrēnu, Gaigalavas un Sīlmalas pagastos ar plašiem, meliorētiem lauksaimniecības zemju nogabaliem un Latgales mērogā nozīmīgiem auglīgu augšņu resursiem. Sprūževa arī turpmāk attīstīsies kā lauksaimniecības zinātnes un selekcijas centrs (skatīt 17. attēlu).

Augkopība, lopkopība, lauksaimnieciskā ražošana un pakalpojumi, Latgales kultūrvēsturiskajam reģionam raksturīgu lauku sētu apbūve ir teritorijas telpiskās attīstības prioritārais virziens.

17. attēls. Rēzeknes novada perspektīvās lauksaimniecības attīstības teritorijas

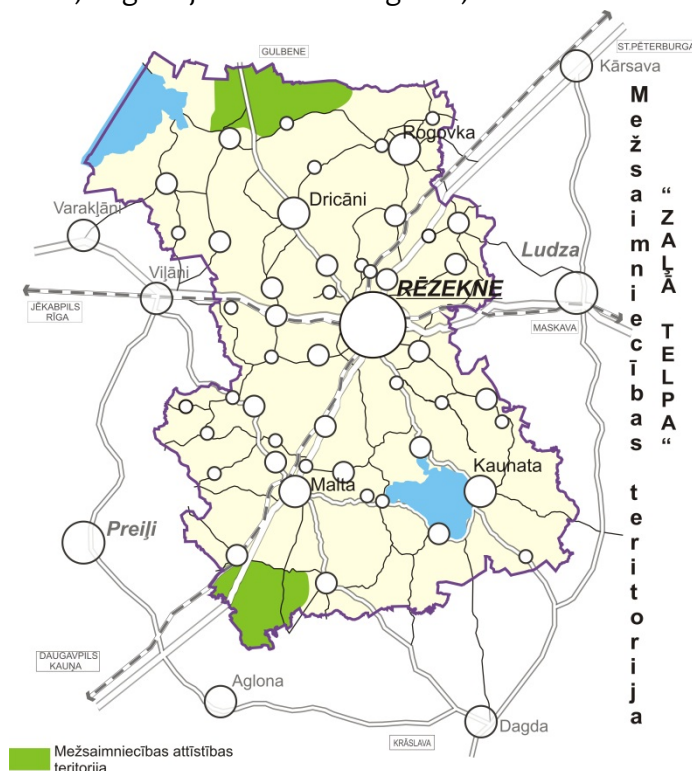
VADLĪNIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

1. „ORANŽAJĀS TELPĀS” par prioritāti uzskatāma visa veida lauksaimnieciskā darbība - augkopība, dārzenkopība, augļu un ogu audzēšana, lopkopība, lauksaimniecības produktu pārstrāde u.c., īpaši atbalstot videi draudzīgu lauksaimniecisko lielražošanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi.
2. Lai saglabātu novada lauksaimniecības zemju resursus, aizliegta īpaši vērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošana. Teritorijas plānojumā jānosaka kritēriji (auglība ballēs, vienlaidus platības, meliorācijas sistēmas, izvietojums u.c.), kuriem izpildoties aizliegta vai atļauta lauksaimniecības zemju nogabalu apmežošana.
3. Jāveic pasākumi erozijas un augsnes piesārņojuma mazināšanai, augsnes auglības samazināšanās novēršanai.
4. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta lauksaimniecības zemju konsolidāciju. Minimālā jaunveidojamo lauksaimniecības zemju vienību platība - 2 ha, bet atļauta esošo viensētu, ēku un būvju atdalīšana.
5. Tiek atbalstīta lauksaimnieciskās ražošanas dažādošana, līdztekus tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm attīstot bioloģisko lauksaimniecību, biškopību, zivsaimniecību, netradicionālo lauksaimniecību (slietu, gliemežu utml audzēšanu) lauksaimniecības zinātnes, izpētes un selekcijas centrus.
6. Netiek atbalstīta ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšana.
7. Visā novada teritorijā tiek atbalstīta lauku zemju elastīga un daudzveidīga izmantošana - tūrisms un rekreācija, ražošana, derīgo izrakteņu ieguve, dažādu pakalpojumu sniegšana.

4.4.4. ”ZAĻĀ TELPA” - Mežsaimniecības attīstības teritorijas

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta meža resursu izmantošanu videi draudzīgā un racionālā veidā, saglabājot meža ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas. Veicinot augstvērtīgu mežu audzēšanu un kokapstrādes uzņēmumu veidošanos ar augstu gala produkcijas pievienoto vērtību, tiks paaugstināta gan meža vērtība, gan pašvaldības ekonomiskā izaugsme.

Vienlaicīgi ir jāsaglabā mežu ekosistēmu bioloģiskā daudzveidība un jānodrošina sabiedrības vajadzības pēc atpūtas mežā, pie ūdeņiem un vides izziņu (skatīt 18. attēlu).

18. attēls. Rēzeknes novada perspektīvās mežsaimniecības attīstības teritorijas

VADLĪNIJAS MEŽSAIMNIECĪBAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

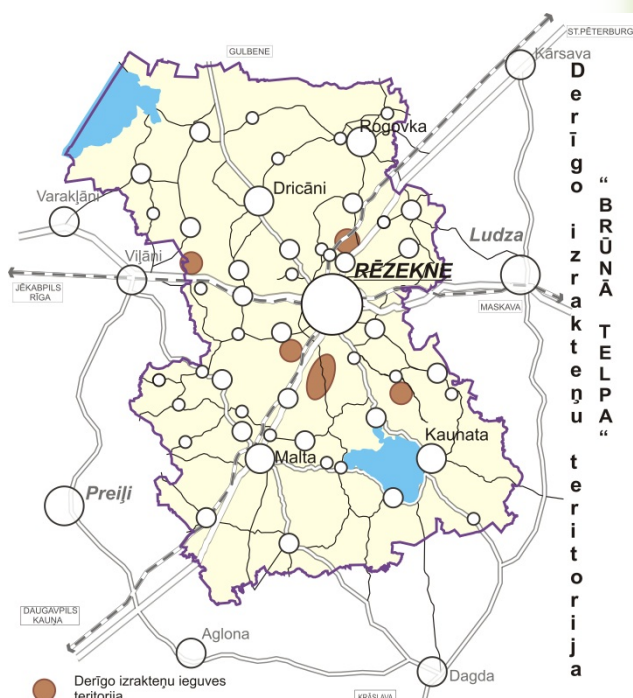
1. „ZAĻĀS TELPAS” prioritāte ir mežsaimnieciska izmantošana - mežizstrāde un ar kokapstrādi saistītas ražotnes - koksnes pārstrāde, mēbeļu un galdniecības izstrādājumu, būvkonstrukciju ražošana u.c., īpaši veicinot ražošanas uzņēmumu veidošanos ar koksnes bezatkritumu izstrādes u.c. inovatīvām tehnoloģijām, kokapstrādes gala produkcijas ar augstu pievienoto vērtību ražošanu.
2. Jāveicina ilgtspējīga un vietai atbilstoša meža resursu apsaimniekošana un izmantošana, atjaunojot meža resursus un apmežojot mazvērtīgās lauksaimniecības teritorijas.
3. Apmežojot mazvērtīgās lauksaimniecības zemes, nav pieļaujama ainavisko skatu perspektīvu un kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu aizsegšana.
4. Minimālā jaunveidojamo meža zemju vienību platība - 2 ha.
5. Visā novada teritorijā atbalsīta meža zemju izmantošana medību un dabas tūrismam un rekreācijai, derīgo izrakteņu ieguvei, pakalpojumu sniegšanai.
6. Īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonās teritorijās, jāņem vērā šo teritoriju normatīvajos aktos, dabas aizsardzības plānos, uzturēšanās režīma noteikumus iekļautās prasības.
7. Jārada apstākļi mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un iedzīvotāju rekreācijas vajadzību nodrošināšanai.
8. Teritorijas plānojumā jānosaka meža aizsargjosla ap Rēzeknes pilsētu.

4.4.5. ”BRŪNĀ TELPA” - derīgo izrakteņu ieguves teritorijas

Lai racionāli izmantotu zemes dziļu resursus - smilti, granti, mālu, dolomītu, kūdras un sapropeli, Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka prioritārās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas – „BRŪNO TELPU” (skatīt 19. attēlu) - valsts nozīmes dolomīta atradnes „Pērtņieki” teritoriju, kūdras purvu teritorijas starp Strūžāniem, Rikavu un Rogovku, būvmateriālu atradnes Ozolaines pagasta teritorijā, u.c., kur ir izpētīti un pieejami nozīmīgi derīgo izrakteņu krājumi, jau ir izveidojusies ražošanas bāze un transporta un inženiertehniskā infrastruktūra.

Īpaši jāatzīmē novada ezeros esošie bagātie sapropeļa resursi, kuru izstrāde un izmantošana veicinās gan ezeru ekosistēmu atjaunošanos, gan jaunu darbavietu radīšanu novada iedzīvotājiem.

Lai pilnvērtīgāk izmantotu Rēzeknes novada ģeoloģisko potenciālu, tiek saglabāta atklāta iespēja iegūt perspektīvos derīgos izrakteņus arī pārējā lauku teritorijā, turpmākajā plānošanas procesā izvirzot nosacījumus, lai pēc iespējas novērstu iespējamus interešu konfliktus starp „attīstītāju” (derīgo izrakteņu ieguvēji, ražotāji), vietējo iedzīvotāju un dabas aizsardzības interesēm.

19. attēls. Rēzeknes novada perspektīvās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas

VADLĪNIJAS DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVES TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

- 1) „BRŪNO TELPU” prioritāte ir rūpnieciska derīgo izrakteņu ieguve (karjeru izstrāde), pārstrāde un būvmateriālu ražošana, kā arī cita veida ražošana, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvu, īpaši atbalstot videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu.
- 2) Novada ezeros tiek atbalstīta sapropeļa ieguve, ezeriem pieguļošajās teritorijās - tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešamo tehnoloģisko iekārtu un rūpniecības uzņēmumu izvietošana.
- 3) Derīgo izrakteņu ieguve atļauta arī lauksaimniecības zemēs un meža zemēs, atbilstoši normatīvo aktu un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu prasībām.
- 4) Netiek atbalstīta derīgo izrakteņu ieguve īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijās, ainaviskajās teritorijās, ciemu un citās blīvās dzīvojamās apbūves teritorijās.
- 5) Teritorijas plānojumā jāiekļauj nosacījumi derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas atļaušanai vai aizliegšanai, karjeru teritoriju rekultivācijai un turpmākajai izmantošanai.
- 6) Īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, kas ierobežo trokšņa, putekļu un cita veida piesārņojumu, mazina negatīvo ietekmi uz dabas vidi un cilvēku dzīves vidi, satiksmes drošības, pazemes ūdens resursiem u.c.

4.4.6. „PELĒKĀ TELPA” - īpašas plānošanas un izmantošanas teritorijas

Kā īpašas plānošanas un izmantošanas teritorija – „PELĒKĀ TELPA” ir uzskatāma izstrādātā Stružānu kūdras purva teritorija (skatīt 20. attēlu). Perspektīvā, pie nosacījuma, ja tiktu veikta šīs degradētās teritorijas rekultivācija, to varētu izmantot dzērveņu, kārķu plantāciju audzēšanai, dīķu izveidei vai citiem mērķiem.

Problēmu un risku teritorijas - applūstošās teritorijas (pie Lubāna un Rāznas ezera, Maltas un Rēzeknes upes, u.c.), ģeoloģiskā riska teritorijas (Rāznas ezera krasta erozijas teritorijas u.c.), sprādzienbīstamās un citas riska teritorijas.

12. attēls. Rēzeknes novada īpašas plānošanas un izmantošanas teritorijas

Kritiskā tehniskā stāvoklī ir Lubānas ezera dienvidaustrumu dambis, tādēļ, lai novērstu dambja pārrāvuma draudus, kas izraisītu nacionāla mēroga plūdus - ~ 60 000 ha

zemes un vairāku apdzīvoto vietu applūšanu, ļoti būtiski ir veikt Lubāna ezera dambja remontu.

VADLĪNIJAS ĪPAŠAS PLĀNOŠANAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI UN PLĀNOŠANAI

1. Rekomendējama Strūžānu izstrādātā kūdras purva degradētās teritorijas rekultivācija, izstrādājot attiecīgu teritorijas revitalizācijas projektu un piesaistot iespējamo finansējumu no ES vai citiem pieejamajiem finanšu avotiem un iesaistot teritoriju saimnieciskajā aprītē.
2. Teritorijas plānojumā noteikt izstrādāto kūdras purva teritoriju kā „degradēto teritoriju”.
3. Teritorijas plānojumā, lokālplānojumos un detālplānojumos, atbilstoši attīstības plānošanas dokumenta kompetencei un mēroga precizitātei, jāattēlo riska teritorijas - applūstošās teritorijas, krastu erozijas riska teritorijas u.c., kā arī jānosaka ierobežojumi to izmantošanai.

4.4.7. „ELASTĪGĀ TELPĀ” - īpašas plānošanas un izmantošanas teritorijas

„ELASTĪGAJĀ TELPĀ” - visā pārējā novada lauku teritorijā tiek atbalstīta jaukta mozaīkveida zemes izmantošana un daudzveidīga saimnieciskā darbība – lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija, ražošana, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve, dažādu pakalpojumu sniegšana u.c. saskaņā ar pašvaldības plānošanas dokumentiem.

5. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA

Lai novērtētu Rēzeknes novada attīstību un ilgtspējīgas stratēģijas izvirzītā nākotnes redzējuma īstenošanu, tiek izstrādāta uzraudzības sistēma.

Uzraudzības sistēmu veido:

- ✓ uzraudzības rādītāju datu bāze (teritorijas attīstības rādītāji) jeb stratēģisko mērķu sasniegšanas progresa novērtējums;
- ✓ Rēzeknes novada pašvaldības Attīstības plānošanas nodaļa, kura veic ilgtspējīgas attīstības stratēģijas uzraudzību.

Teritorijas attīstības rādītāji tiek noteikti stratēģiskajiem mērķiem (skatīt 8. tabulu). Tie tiek izvērtēti, lai konstatētu pārmaiņas novadā. Attīstības rādītāji ik gadu datu bāzē jāatjauno un jāsniedz novērtējums atbilstoši plānotajam attīstības virzienam.

8. tabula. Teritorijas attīstības rādītāji

SM1 Radošs un izglītots cilvēks				
Attīstības rādītājs		Pašreizējā vērtība (bāzes gads)	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens (2033. gads)	Datu avots
Iedzīvotāju skaits		30791 (01.01.2012.)	Pieaug ↑	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs		2891 (1.09.2011.)	Pieaug ↑	Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija
Nevalstisko organizāciju skaits		164	Pieaug ↑	Uzņēmumu reģistrs
Pašdarbības kolektīvu skaits/ iesaistīto dalībnieku skaits		117 / 1445 (2011.)	Pieaug ↑	Rēzeknes novada pašvaldība
Demogrāfiskā slodze		500 (2011.)	Samazinās ↓	Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde
Dabiskais pieaugums		- 280 (2011.)	Pozitīvs (+)	Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde
SM2 Attīstīta konkurētspējīga uzņēmējdarbība				
Attīstības rādītājs		Pašreizējā vērtība (bāzes gads)	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens (2033. gads)	Datu avots
Attīstības līmeņa indekss		- 1,113 (2011.)	Pozitīvs (+)	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
Ekonomiski aktīvo vienību skaits (uz 1000 iedz.)		57 (2010.)	Pieaug ↑	Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde
Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības	Mikro	1757 (2010.)	Pieaug ↑	Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde
	Mazās	45 (2010.)		
	Vidējās	6 (2010.)		
	Lielās	1 (2010.)		
	Kopā	1809 (2010.)		
Uzņēmumu skaits ar apgrozījumu lielāku par 1 milj. LVL		14 (2011.)	Pieaug ↑	Lursoft

Viesnīcās un citās tūristu mītnes apkalpoto tūristu (personu) skaits	2565 (2011.)	Pieaug ↑	Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde
Reģistrētais kopējais bezdarbnieku skaits	5000 (31.03.2012.)	Samazinās ↓	Nodarbinātības valsts aģentūra

SM3 Sakārtota un pievilcīga dzīves vide

<i>Attīstības rādītājs</i>	<i>Pašreizējā vērtība (bāzes gads)</i>	<i>Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens (2033. gads)</i>	<i>Datu avots</i>
Asfaltēto autoceļu īpatsvars Rēzeknes novadā	15% (2011.)	Pieaug ↑	VAS „Latvijas valsts ceļi”, Rēzeknes novada pašvaldība
Kvalitatīvas centralizētās ūdensapgādes / kanalizācijas infrastruktūras un pakalpojumu pieejamība blīvi apdzīvotās vietās (% iedzīvotāji)	75 / 65	Pieaug ↑	Rēzeknes novada pašvaldība
Sakārtoto atpūtas vietu / bērnu rotaļu laukumu skaits	29 / 59	Pieaug ↑	Rēzeknes novada pašvaldība
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedzīvotāju (Ls)	136 (2011.)	Pieaug ↑	Rēzeknes novada pašvaldība, Valsts kase
Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	- 65 (2010.)	Pozitīvs (+)	Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvalde

Ieteicams pašvaldībai pusgadu pirms katrām nākamajām pašvaldības vēlēšanām izstrādāt Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas uzraudzības ziņojumu (skatīt 21. attēlu), kurā aprakstītas:

- veiktās rīcības stratēģisko mērķu sasniegšanas virzienā;
- noteikto uzraudzības rādītāju izpildes progress;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums;
- secinājumi un ieteikumi rīcību uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos mērķus un prioritātes.

12. attēls. Ilgadējā ziņojuma struktūra

RĒZEKNES NOVADA ATPAZĪSTAMĪBAS ZĪMOLS

PRIEKŠLIKUMI

Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2033 izstrādes ietvaros darba grupu dalībnieki sniedza savu redzējumu par to, kāds varētu izskatīties Rēzeknes novada atpazīstamības zīmols.

Zīmolu varētu veidot no trīs elementiem, kas saistās ar Rēzeknes novadu. Kā viens no variantiem bija - zivs, pods un baznīcas siluets, kuri būtu stilistiski jāapvieno. Otrais variants - ūdens, māla trauka un gaismas simbols.

Zīmols varētu būt saistīts arī ar Lubāna un Rāznes ezeriem, un atbilstošajām tūrisma un atpūtas aktivitātēm.

Kā viens no Rēzeknes novada atpazīstamības simboliem varētu būt arī izveidota novada ziedu karte, kura būtu redzama no putna lidojuma.

Novada zīmolu varētu veidot arī „maza bērna rokas nospiedums”.

Lai novads kļūtu atpazīstamāks, tika piedāvāts priekšlikums mainīt Rēzeknes novada nosaukumu, jo esošais nosaukums asociējas vairāk ar Rēzeknes pilsētu, bet ne ar pašu novadu.

RĒZEKNES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS DARBA GRUPU DALĪBNIEKI

Aivars Stafeckis
Aivars Vigups
Alīda Jasmane
Andris Koļčs
Anita Bringule
Anita Žogota
Anna Jaudzema
Arvīds Dunskis
Brigita Arbidāne
Daila Ekimāne

Eduards Grišuļonoks
Guntis Rasīms
Inese Silīniece
Ineta Brizga
Irina Keiša
Jānis Dreļš
Jānis Pīgoznis
Jānis Troška
Līga Romančuka
Līlita Lucatniece

Līvija Plavinska
Rita Vasiļjeva
Ruta Romanova
Sandra Ežmale
Sarmīte Strupoviča
Terēzija Kruste
Vilis Deksnis
Vinera Dimpere

Rēzeknes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2033 izstrādātājs

SIA „Reģionālie Projekti”.

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 502, Rīga, LV – 1045, Latvija.

Tel.: +371 67 32 08 09, Fakss: +371 67 32 09 07

www.rp.lv

